



MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

Akademien för hälsa, vård och välfärd

ÄLDRES MÖTEN MED BARN PÅ VÅRDBOENDEN

En litteraturöversikt

JOHANNA NORRMAN

CHRISTIN SÖDERBERG

Huvudområde: Vårdvetenskap med
inriktning mot omvårdnad
Nivå: Grundnivå
Högskolepoäng: 15
Program: Sjuksköterskeprogrammet
Kursnamn: Examensarbete i vårdvetenskap
med inriktning mot omvårdnad
Kurskod: VAE209

Handledare: Birgitta Kerstis
Examinator: Esa Kumpula

Seminariedatum: 20210114
Betygsdatum: 20210205

SAMMANFATTNING

Bakgrund: Antalet äldre i Sverige blir fler och medellivslängden ökar. Meningsfulla aktiviteter, balans mellan förmågor och utmaningar samt positiv livssyn framkom som förutsättningar för att uppnå hälsa hos äldre. När äldre beskriver lycka påtalas ofta barn. Ohälsa i form av ensamhet och social isolering kan skapa lidande för äldre. **Problem:** Flytt till vårdboende kan vara fyllt med oro och skapa ensamhet. Ensamhet är en hälsorisk. I samband med ökat vårdbehov kan äldres sociala kontakter minska vilket kan leda till nedstämdhet. I förlängningen kan nedstämdhet generera social isolering som kan leda till ohälsa. **Syfte:** Att skapa en översikt om hur äldre på vårdboende påverkas av möten med barn i IGP. **Metod:** Sex kvalitativa, fyra kvantitativa samt två mixed-method artiklar analyserades i en allmän litteraturöversikt. **Resultat:** Tillfredsställelse och förbättrad livskvalitet främjades vid interaktioner med barn. Barnens närvaro genererade energi och minskade agitationer. Sociala samspelet mellan barn och äldre ökade efter hand. Intag av läkemedel minskade när äldre vistades med barnen. Högljudda och livliga barn genererade ibland stress hos de äldre. **Slutsatser:** Möten över generationsgränser kan bidra till stärkt hälsa och livskvalitet hos äldre. Barnens närvaro bidrog till ökad energi och minskad användning av läkemedel. Interaktionen mellan deltagarna ökade under intergenerationsprogrammet.

Nyckelord: Ensamhet, intergenerationsprogram, litteraturöversikt, ohälsa, äldre

ABSTRACT

Background: The number of elderly people in Sweden is increasing and their life span increases. Meaningful activities, challenges, balance between abilities and a positive view of life, emerged as prerequisites for achieving health of the elderly. When elders describe happiness, children are often a part of it. Illness in shape of loneliness and social isolation can create suffering for elderly people. **Problem:** Moving into a nursing home can create illness in shape of anxiety and loneliness. Loneliness is a health risk. In connection with an increased need for care, the social contacts of the elderly may decrease, which may lead to depression. In the long run, depression can generate social isolation that can lead to illness. **Aim:** To create an overview of how the elderly in nursing homes are affected by meetings with children in IGP. **Method:** Six qualitative, four quantitative and two mixed-methods-articles has been analyzed in a common literature review. **Result:** Satisfaction and increased quality of life was promoted by interaction with children. The presence of the children created energy and declined agitations. Social bonding between children and adults increased over time. The use of medications decreased when the elderly got to interact with children. Loudly and lively children was sometimes generating stress. **Conclusions:** Meetings over generations can maintain health and quality of life. The presence of children contributed with increased energy and less use of medications. Interaction between the participants increased during the intergenerational program.

Keywords: Elderly, illness, intergenerational program, literature review, loneliness.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	1
2	BAKGRUND	1
2.1	Definitioner av begrepp	1
2.1.1	Äldre	2
2.1.2	Ensamhet	2
2.1.3	Social isolering	2
2.1.4	Vårdboende	2
2.1.5	Vårdpersonal	3
2.1.6	Barn	3
2.1.7	Intergenerationsprogram	3
2.2	Tidigare forskning	3
2.2.1	IGP	3
2.2.2	Äldres hälsa	4
2.2.3	Djur och robotdjur	5
2.3	Sjuksköterskans ansvar	5
2.4	Teoretiskt perspektiv	6
2.4.1	Hälsa	6
2.4.2	Lidande	7
2.4.3	Vårdande	7
2.5	Problemformulering	8
3	SYFTE	8
4	METOD	8
4.1	Urval och datainsamling	9
4.2	Genomförande och analys	9
4.3	Etiska överväganden	10
5	RESULTAT	10

5.1	Artiklarnas syften.....	11
5.2	Artiklarnas metoder	11
5.3	Artiklarnas resultat	13
5.3.1	<i>Påverkan på välbefinnande</i>	13
5.3.2	<i>Påverkan på socialt engagemang</i>	14
5.3.3	<i>Påverkan på aktivitet och mående</i>	15
6	RESULTATDISKUSSION	16
6.1	Artiklarnas syfte och metod	16
6.2	Artiklarnas resultat	18
6.3	Metoddiskussion.....	20
6.4	Etikdiskussion.....	21
7	SLUTSATSER.....	22
8	FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING	22
	REFERENSLISTA	24

BILAGA A: SÖKMATRIS

BILAGA B: KVALITETSGRANSKNING

BILAGA C: ARTIKELMATRIS

1 INLEDNING

Vid vår första verksamhetsförlagda utbildning på vårdboende, erfor vi att äldre ibland lever ensamma och isolerade. Det kan vara till följd av demenssjukdom, inskränkt rörlighet och/eller att ens livskamrat har gått bort. Men även flytt till nytt boende, kan skapa isolering som i förlängningen orsakar nedstämdhet. Personal på vårdboendet berättade att de mött äldre som var ensamma och nedstämda. Höjdpunkten för äldre var när de fick tid och möjlighet att berätta om sina barnbarn eller när aktiviteter arrangerades där barn var delaktiga. Under hösten 2020 visades programmet, Fyraåringarna på äldreboendet, på TV4. Programmet handlade om hur möten över generationsgränser kan skapa mervärde för äldre men även för barn. Programmet visar tydligt att äldres hälsa påverkas positivt genom möten med förskolebarn. På grund av Covid-19, som råder i världen, har vi än mer hörsammat äldres ledsamhet över att inte träffa nära och kära. Erfarenheten från den verksamhetsförlagda utbildningen samt efter att ha sett programserien skapade intresse hos oss för att förstå hur hälsa kan främjas genom hela livet. Forskargruppen PriLiv har fokus på äldres hälsa och har utifrån sitt forskningsområde gett förslag på temat kring äldres upplevelser av möten med barn inom ramen för intergenerationsprogram (IGP). Om IGP kan öka livskvaliteten för äldre, kan det vara en del utav omvårdnaden. Ökad kunskap om hur livskvaliteten kan stärkas för äldre på vårdboenden, bidrar till att vi som sjuksköterskor och omvårdnadsansvariga skapar möjligheter för kontakter över generationsgränser, vilket även gagnar annan vårdpersonal.

2 BAKGRUND

I bakgrunden presenteras definitioner av begrepp samt tidigare forskning. Ytterligare presenteras sjuksköterskans ansvar med utgångspunkt i lagstiftning, föreskrifter, och relevanta författningar. Bakgrunden avslutas med valt teoretiskt perspektiv samt en problemformulering.

2.1 Definitioner av begrepp

Begrepp som presenteras är äldre, ensamhet, social isolering, vårdboende, vårdpersonal, barn samt intergenerationsprogram.

2.1.1 Äldre

Äldre benämns personer som befinner sig i slutet av livet alternativt personer över 65 år, vilket tidigare var pensionsåldern i Sverige (Abrahamsson m.fl., 2015). Enligt World Health Organization (WHO, 2017) har äldre människor generellt sämre tillgång till förebyggande vård och behandling jämfört med yngre. Hädanefter benämns personer över 65 år som äldre. Fokus kommer att vara på äldre över 65 år och deras hälsa.

2.1.2 Ensamhet

Ensamhet definieras i en svensk studie som ett lidande när kroppsliga funktioner förloras och ett behov av hjälp från andra behövs för att klara dagliga funktioner (Graneheim & Lundman, 2010). Ensamhet kan vara förlust av make/maka men även av syskon, vänner eller andra som finns i personens närhet. Ensamhet kan även handla om förlust av livsglädje på grund av nedstämdhet eller av fysiska eller psykiska funktionshinder. En känsla av ensamhet, som i förlängningen kan skapa uppgivenhet och ohälsa, kan uppstå när en person inte längre kan eller orkar delta i aktiviteter. Ensamhet kan också upplevas som någonting bra, en känsla av att själv få bestämma över sin tillvaro. Således kan ensamhet vara ofrivillig eller frivillig. OFrivillig ensamhet kan skapa ohälsa (Graneheim & Lundman, 2010).

2.1.3 Social isolering

Social isolering definieras en person som ofrivilligt är ensam i så stor utsträckning att det blir skadligt. Social isolering räknas som lika skadligt för hälsan som alkoholism. Risk för att utveckla psykisk ohälsa, stroke och hjärt- och kärlsjukdomar ökar vid ofrivillig social isolering. En person som bor ensam och saknar umgänge, eller en person som enbart sporadiskt träffar anhöriga eller vänner, kan ofrivilligt hamna i social isolering. Till höggradigt socialt isolerade personer räknas personer vars kontakter, fysiskt, via internet eller telefon, med andra personer sker mer sällan än en gång i veckan. Att inte ha en nära vän ökar risken att drabbas av höggradig social isolering. Av de som är 85 år eller äldre beräknas åtta procent lida av höggradig social isolering. Av hela befolkningen i Sverige beräknas två procent lida av höggradig social isolering (Thelander, 2020). Äldre som upplever social isolering har svårare att hantera aktiviteter, livssituationer eller förlust av en livskamrat, jämfört med om ingen social isolering upplevs (Kirkevold m.fl., 2012).

2.1.4 Vårdboende

Vårdboende kan även kallas för demensboende, särskilt boende, omsorgsboende, äldreboende eller som tidigare, ålderdomshem. Hädanefter används uttrycket vårdboende. Vårdboende är ett permanent boende, i egen lägenhet eller rum, dit äldre flyttar när förmågan att ta hand om sig inte längre finns. Ett vårdboende ska vara utformat så äldre får möjlighet att utveckla eller bevara hälsoresurser. En trygghet för äldre på vårdboende är möjligheten att under dygnets timmar få hjälp av vårdpersonal när behov uppstår.

Vårdboendet ska vara utformad för såväl äldre som vårdpersonal, men även för användning av moderna hjälpmedel (Socialstyrelsen, 2011).

2.1.5 Vårdpersonal

Vårdpersonal inkluderar arbetsterapeuter, dietister, fysioterapeuter, läkare, sjuksköterskor, sjukvårdsbiträden och undersköterskor. Vårdpersonal på vårdboenden består ofta av sjuksköterskor, sjukvårdsbiträden och undersköterskor. Sjukvårdsbiträden och undersköterskor ansvarar för omvårdnadsnära insatser medan sjuksköterskorna ansvarar för omvårdnaden. Vårdpersonalen ansvarar för att äldre får sina dagliga behov tillgodosedda där sjuksköterskor har det yttersta ansvaret. Omfattningen av omvårdnaden beror på äldres individuella behov (Socialstyrelsen, 2019).

2.1.6 Barn

Barn är enligt Barnkonventionen människor upp till 18 års ålder. Barndomen kan delas in i fem olika stadier, nyföddhetsperioden, spädbarnsåldern, småbarnsålder, lekålder, skolålder och puberteten.

2.1.7 Intergenerationsprogram

Intergenerationsprogram (IGP) är ett socialt program som syftar till att skapa kontakter mellan äldre och yngre generationer, i det här fallet äldre över 65 år på vårdboende och barn upp till 18 år. Planerade träffar genomförs där yngre och äldre får möjlighet att utbyta kunskaper och erfarenheter med varandra. Träffarna kan exempelvis ske på ett vårdboende. Intergenerationsprogram kommer att benämnas IGP.

2.2 Tidigare forskning

Nedan beskrivs tidigare forskning om IGP, äldres hälsa samt djur och robotdjur.

2.2.1 IGP

IGP handlar om kvalitativa kontakter och interaktioner som skapar möjligheter till meningsfulla relationer över tid. Det handlar även om respekt för andra människor och andra generationer. I IGP träffas människor från olika generationer för att delta i gemensamma aktiviteter. Regelbundet deltagande i IGP har visat sig ha en positiv effekt för äldre, i form av förbättrad hälsa. Även för barnen har det positiv effekt då möjlighet ges att ta del av naturligt åldrande (Generations United, 2020). Deltagande i gruppaktiviteter kan framkalla positiva känslor som i sin tur kan lindra stress och minska uppkomst av social isolering. IGP kan även generera en mer inkluderande gemenskap i samhället (Golenko m.fl.,

2019). En engelsk studie beskriver att IGP främjar hälsa och välbefinnande hos äldre. IGP handlar om möten mellan generationer där kunskaper, erfarenheter och färdigheter delas för att generera positiva hälsoeffekter. Med positiva hälsoeffekter menas att fysiska aktiviteter främjas och äldre får en inkluderande roll i samhället (Mosor m.fl., 2019).

2.2.2 Äldres hälsa

Åldersgruppen 60 år och äldre är den snabbast växande åldersgruppen enligt WHO (2017). I Sverige ökar medellivslängden och andelen äldre blir fler. Enligt Statistiska Centralbyrån (SCB, 2019) var medellivslängden 2019 för män 81,3 år och för kvinnor 84,7 år. De flesta över 65 år upplevs ha god hälsa och möjlighet till att klara sig självständigt. Faktorer som påverkar äldres hälsa är ekonomi, fysiska förutsättningar, livsstil, och sociala kontakter. Ökad livslängd genererar fler friska år. Högre ålder kan också innebära att äldre lever med fler sjukdomar. För äldre över 80 år ökar exempelvis behovet av äldreomsorg och sjukvård. Fyra procent av äldre över 65 år bor på vårdboende (Abrahamsson m.fl., 2015). I en rapport om åldrande fick äldre beskriva synen på hälsa. Meningsfulla sysselsättningar och aktiviteter, balans mellan förmågor och utmaningar, tillgång till externa resurser vid behov samt en positiv attityd och livssyn är förutsättningar för att uppnå välbefinnande och hälsa (Forsman & Nordmyr, 2020). Antonovskys (2005) salutogenetiska hälsomodell fokuserar på vad som främjar och upprätthåller hälsa i jämförelse med patogenes som fokuserar på sjukdom. Känsla av sammanhang (KASAM) är centralt i salutogenesen. KASAM består av tre delar; hanterbarhet, meningsfullhet och begriplighet. Tillsammans underlättar de möjligheterna att hantera svårigheter i livet och på så sätt uppnå hälsa.

Tidigare forskning visar att barn har betydelse för äldre. När äldre beskriver lycka påtalas ofta interaktionen med egna barn (Khawaja & Shahed, 2019). En studie utförd i Chile beskriver att äldre som tar hand om barnbarn fyra timmar per vecka eller mer, har en högre skattad livskvalitet och minskad risk för depression (Grundy m.fl., 2012). Forskning visar också att äldre sätter upp mål och blickar framåt genom sina barn och barnbarn. En önskan finns hos äldre att förmedla livshistorier och erfarenheter till nästa generation, en möjlighet för äldre att uppnå en symbolisk odödlighet. (Clarke & Warren, 2007).

En studie från Kina beskriver ett samband mellan äldre som självskattar betydelsefullhet med bättre hälsa och tillfredsställelse (Zhang m.fl., 2018). Enligt en undersökning utförd av Socialstyrelsen (2015) har 79% av äldre på vårdboende möjlighet till inflytande och delaktighet i vården. När äldre har möjlighet att påverka hur och när hjälp utförs är andelen nöjda med boendesituationen 82%. Socialstyrelsens undersökning visar att 63 % av äldre på vårdboende är nöjda med de aktiviteter som erbjuds på vårdboenden.

En kanadensisk studie beskriver att äldre placerades framför tv:n eller andra utrymmen på vårdboendet där de spenderade tiden sovandes, passivt sittandes eller passivt tittandes (Donovan m.fl., 2014). Då människor blir äldre skapas utmaningar för vårdpersonalen inom äldreomsorg att tillgodose äldres vårdbehov (Kabátov m.fl., 2014). En svensk studie visar att äldre på vårdboende har högre livskvalitet vid deltagande av vardagliga aktiviteter (Edvardsson m.fl., 2014). Samma studie visar att vårdboenden som har hög förekomst av personcentrerad vård (PCV) genererar en ökning av äldres delaktighet och engagemang jämfört med vårdboende där PCV inte förekommer i lika stor skala. Ytterligare en svensk

studie bekräftar att vardagliga aktiviteter på vårdboende har större betydelse för äldre än bara uppgiften i sig (Mondaca m.fl., 2018). En studie från USA skriver att musik kan förbättra äldres välbefinnande. Olika former av musikterapi kan dessutom hjälpa äldre med depression (Quach & Lee, 2017).

I en studie från USA beskrivs att äldre som har inflytande över egna dagliga rutiner och aktiviteter, lättare hanterar ensamhet, jämfört med äldre som är i beroendeställning och inte kan påverka sina förutsättningar (Andrew, 2018). Flytten till ett vårdboende kan vara fyllt med oro och ensamhet. Brist på gemenskap kan bli mer påtagligt när äldre får ett ökat vårdbehov och därför behöver bo på vårdboende. Ensamhet är en hälsorisk för äldre som kan generera sömnstörningar, trötthet och isolering (Hyong-Jin Cho m.fl., 2018; van Schaik m.fl., 2013).

Social kontakt minskar risken för nedstämdhet och depression. Personliga möten, telefonsamtal eller kontakt via e-mail har positiva hälsoeffekter för äldre. Störst hälsoeffekt skapas vid personliga möten där äldre ges möjlighet att träffas. Personliga möten ger stöd i tillvaron och mötenas frekvens är av betydelse. Äldre som träffar familj eller vänner ett par gånger i veckan eller i månaden är mindre deprimerade jämfört med äldre som träffar närstående mer sällan än en gång i månaden (Teo m.fl., 2015).

2.2.3 Djur och robotdjur

Socialstyrelsen (2018) skriver att djurassisterad terapi på vårdboende kan förbättra äldres välbefinnande och hälsa. Med djurassisterade aktiviteter kan vårdssituationer underlättas för äldre som exempelvis motivation till att röra på sig.

Sung m.fl. (2013) skriver att djur har blivit ett uppskattat inslag för äldre på vårdboende. Levande djur kan medföra risker som allergier eller bitskador. Djuren kräver även personalens uppmärksamhet i form av omvårdnad och promenader. Ett alternativ eller komplement till levande djur är robotassisterad djurterapi. Robotsälen Paro liknar en levande säl med både ljud och funktioner. Interventionsstudier med robotsälen Paro beskriver att kommunikations och interaktionsförmågan hos äldre förbättras.

I en svensk studie beskrivs robotkatten, JustoCat, främja den mentala hälsan och minska användningen av läkemedel för äldre med demenssjukdom (Gustafsson m.fl., 2015). Robotkatten är, i likhet med robotsälen Paro, interaktiv och spinner och jamar vid beröring samt slutar att spinna om beröringen upphör. Vårdpersonal på vårdboende där JustoCat används vittnar om minskad agitation samt förbättrad livskvalitet hos äldre. Även anhöriga vittnar om lugnare och mer harmoniska närstående efter att JustoCat implementerats på vårdboendet.

2.3 Sjuksköterskans ansvar

Sjuksköterskans arbete baseras på lagar, författningar och styrdokument. Utifrån hälso- och sjukvårdslagen [HSL] (SFS 2017:30) ska sjuksköterskor främja hälsa och ge vård på lika

villkor till samtliga människor i Sverige. Sjuksköterskor ska arbeta förebyggande vad gäller ohälsa, ansvara för att äldre på vårdboende bibehåller hälsa samt arbeta för att förhindra ohälsa.

I Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska (SSF, 2017a) står att sjuksköterskor har yttersta ansvaret för patientens omvårdnad. Vilket betyder ansvar för bedömning, diagnostik, planering, genomförande samt utvärdering av vården som patienten får (s. 5). Sjuksköterskan ska ta reda på vad hälsa betyder för varje enskild patient. Sjuksköterskan ska även se till att övrig vårdpersonal skapar förutsättningar för att främja och bibehålla hälsa hos patienten. I Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska står även att sjuksköterskan ska reflektera kritiskt kring arbetsrutiner som finns och uppmuntra till ny kunskap och nya arbetssätt. Sjuksköterskans ansvarsområden består av fyra grundläggande delar, främja hälsa, förebygga sjukdom, återställa hälsa och lindra lidande (SSF, 2017a).

Sjuksköterskans etiska kod, International Council of Nurses [ICN] (2017b), består av fyra unika områden. Områdena berör allmänheten, yrkesutövningen, professionen samt medarbetare. ICN's etiska kod är till för att vägleda sjuksköterskor världen över till ett gemensamt förhållningssätt i vården. Sjuksköterskan har ett stort ansvar över beslut och bedömningar som utförs. Etiska frågor är stora och viktiga delar som måste visas hänsyn. Etiska koden är tänkt som ett tillägg till Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska.

2.4 Teoretiskt perspektiv

Hälsa, lidande och vårdande av Eriksson (2018) har valts då begreppen beskriver ett helhetsperspektiv av människan. Begreppen passar för en analys om hur äldre på vårdboende påverkas av möten med barn genom deltagande i IGP. Utifrån äldres perspektiv av ensamhet, finns ett intresse att undersöka hela människans upplevelse av lidande relaterat till avsaknad av gemenskap. Erikssons (2000) teori grundas på att människan måste visas respekt annars kan lidande uppstå. Sjuksköterskor är ansvariga för omvårdnad och vårdåtgärder för äldre på vårdboende. Om IGP på vårdboende kan lindra lidande och främja äldres hälsa finns möjlighet att äldres deltagande i IGP blir en del av sjuksköterskans omvårdnadsuppgifter.

2.4.1 Hälsa

Hälsa beskrivs som ett "integrerat tillstånd av sundhet, friskhet och välbefinnande" (Eriksson, 2018, s. 151). Eriksson (2000) skriver att hälsa är mer än frånvaro av sjukdom där människan upplevs hel till kropp, själ och ande. Den kroppsliga dimensionen handlar om friskhet, den själsliga om att hitta inre balans, den andliga handlar om människans förmåga att se djupare värden i livet, som exempelvis att känna välbehag ute i naturen. Uppstår obalans i kropp, själ och ande kan människan uppleva hälsoproblem. Hälsa och lidande kan existera samtidigt. Hälsa är inte en statisk process utan kan leda till utveckling om människan kan uthärda och försonas med lidandet. Eriksson skriver att hälsa kan beskrivas utifrån den ontologiska hälsomodellen som innehåller tre dimensioner, görande-, varande-

och vardandenivån. På görandenivån definieras begreppet hälsa genom att människan mår bra och upplevs ha hälsa. På varandenivån strävar människan efter att tillfredsställa inre balans och välbefinnande. Här sker relationer till en annan människa. På den sista nivån vardande menar Eriksson att människan strävar efter en helhet. Hälsan är i ständig förändring, vilket handlar om att acceptera livet och dess förändringar samt finna mening. Vidare skriver Eriksson (2015b) att hälsa är en del i att vara hel som människa, en ständigt pågående livsprocess.

2.4.2 Lidande

Eriksson (2015a) skriver att lidandet för människan är en kamp för växt och mening, för att bli hel som människa. Upplevelse av oro och fruktan stärker människan, vilket leder till upplevelse av lust och förmåga till att lindra lidandet. Lidandet för en människa är relaterat till både en själslig och individuell nivå. En människa som upplever välbefinnande av att vara social kan känna lidande vid ofrivilligt utanförskap. När livskraften är förlorad kan lidandet bli outhärdligt. Människan längtar efter gemenskap med andra och vill ge och få kärlek, uppleva tro och hopp samt känna en mening med livet. Eriksson skriver att olika former av lidande finns. Den djupaste formen av ensamhet, beskriver Eriksson (2018), är den att inte bli sedd vilket kan liknas med att vara "död" (s. 330). Vidare skriver Eriksson att det finns många "levande döda" (s. 330), vilket skapar ett stort lidande för berörd person. Eriksson (2015a) skriver även att lidande finns som inte kan elimineras.

2.4.3 Vårdande

Eriksson (2018) beskriver vårdandet som ansa, leka och lära men även som den vårdande akten. Ansa är av estetisk art och kan handla om att hålla en hand, kramas eller att njuta av musik. Via ansningen förmedlar människan kärlek och närhet. Den mest grundläggande delen i vårdandet är närhet och beröring, en sorts vänskap och att ha välmening. Den vårdande akten handlar om att göra något speciellt av något som inte är så märkvärdigt. Sjuksköterskan kan använda vårdaktiviteter i vårdandet. Att leka och skratta tillsammans kan skapa lust och ge uttryck för kärlek, lindra lidande och främja hälsa. Lekande aktiviteter är en möjlighet för patienten att avdramatisera lidandet. Det är kravlöst gentemot patienten och ger patienten tid och utrymme för trygghet. Genom leken får patienten möjlighet att försvinna in i fantasins värld för att sedan orka med verkligheten. Vårdandet går ut på att få patienten att känna tillfredsställelse och välbefinnande i livet. Som vårdpersonal är det viktigt att se till alla delar av vårdandet. Genom att möjliggöra lekande vård, som exempelvis interaktion med barn, kan hälsoprocesserna främjas. Eriksson (1987) skriver om begreppet caritas, som betyder att vårda med kärlek. Caritas är den sanna relationen mellan människor och kommer från engelskans care, som betyder vårdande. Caritas utgör kärnan i allt vårdarbete och utgår från kärlekstanken, att vårda med kärlek i fokus, något som behövs tänkas mer på enligt Eriksson. För att människan ska kunna ge kärlek måste den vara självupplevd då människan både vill ge och få kärlek. För att vårda och skapa hälsa måste kärleken finnas där, caritastanken. Vårdrelationen är grunden i vårdandet och grundas på relationen mellan vårdare och patient. Människans existens bekräftas genom vårdandet och i denna relation förmedlas kärlek. För att vårdprocessen ska fortlöpa måste även vårdrelationen fungera (Eriksson, 2015b). Eriksson (2018) skriver att vårdandet är en andlig,

estetisk och skönhetsrelation där uttryck för känslor kan skapa ett lugn hos patienten. I relationen med andra uppstår även ett "rituellt och estetiskt begär" som kan vara en längtan efter exempelvis musik eller konst (s.480).

2.5 Problemformulering

Ensamhet och social isolering är ett problem för äldre på vårdboende. I Sverige ökar antalet äldre stadigt. I tidigare forskning påvisas att äldres hälsa påverkas positivt av meningsfulla aktiviteter, vara betydelsefull, ha tillgång till externa resurser samt en positiv livssyn. Forskning visar också att PCV har betydelse för hälsa och välbefinnande på vårdboende. Behovet av äldreomsorg ökar framförallt efter 80 års ålder. Generellt är äldre nöjda med boendesituationen på vårdboende, där delaktighet i vården och engagemang i aktiviteter framkommer som viktiga aspekter för hälsan. Flytt till vårdboende kan vara fyllt av ensamhet och oro. Ensamhet är en hälsorisk och i samband med ökat vårdbehov kan sociala kontakter minska för äldre vilket kan leda till nedstämdhet. Inte enbart fysiska kontakter har betydelse för hälsan, även telefonsamtal och email genererar positiva effekter. Äldres möten med barn kan minska nedstämdhet och öka livskvaliteten. Erikssons teori belyser att utebliven gemenskap kan skapa lidande och att människan har behov av att ge och få kärlek. Genom att stärka äldres delaktighet och meningsfullhet kan ensamhet och isolering minska och på så sätt främja äldres hälsa. Därav finns ett behov av att se hur äldre på vårdboende påverkas av att delta i IGP.

3 SYFTE

Syftet var att skapa en översikt om hur äldre på vårdboende påverkas av möten med barn i IGP.

4 METOD

Metoden som använts var allmän litteraturöversikt enligt Friberg (2017). Datamaterial har samlats in från tidigare publicerade artiklar för att generera ny kunskap. Varje artikel har ett kunskapsvärde men flera artiklar tillsammans skapar ett ännu större kunskapsvärde. Stor vikt har lagts på att artiklarna handlar om samma fenomen, att samma problemområde undersöks, för att få en sammansatt kunskap. Metoden inkluderar både kvalitativa och kvantitativa artiklar. Nedan presenteras urval och datainsamling, genomförande och analys samt etiska överväganden.

4.1 Urval och datainsamling

Vid datainsamlingen användes databaserna Cinahl plus och PubMed för att identifiera vårdvetenskapliga artiklar som svarade på syftet. För att få hjälp med medicinska termer till sökningar i PubMed användes Svensk MeSH. Vid sökningen användes Fribergs rekommendationer kring inklusionskriterier och exklusionskriterier. Inklusionskriterier var äldre på vårdboende samt IGP inkluderande interaktion med barn. Exklusionskriterier var äldre som inte bodde på vårdboende, personer mellan 18 - 65 år samt artiklar som enbart undersökt barnens erfarenheter av IGP. Artiklar som inte svarade på syftet exkluderades. Begränsningar var att artiklarna var Peer reviewed, vilket innebär att artiklarna är granskade och bedömda av flera forskare (Friberg, 2017). Ulrichsweb användes vid artiklar där otydlighet fanns om Peer Review använts. Andra begränsningar var att artikeln var skriven på engelska samt tillgänglig i fulltext. Tiden för publicering av artikeln begränsades till tio år, 2010–2020, eftersom aktuell forskning önskades undersökas. Men på grund av för få relevanta artiklar, utökades tidsspannet till 2007 – 2020.

I den första sökningen valdes sökord utifrån temat som föreslagits från PriLiv: vård - och omsorgsboende och förskola möts – upplevelser hos boende, förskolebarnen, förskollärarna och vårdpersonalen. Utifrån detta valdes sökorden elderly, older person, preschool children, children, intergenerational program, health, well-being, shared sites, music, reading, qualitative. Då syftet inte utgår från sjuksköterskans perspektiv, har sjuksköterskor inte inkluderats i sökningen av artiklar. Östlundh (2017) skriver om boolesk sökteknik. Boolesk sökteknik används för att förklara vilket samband sökorden har med varandra, AND, OR och NOT. Vid denna datainsamling användes AND och OR. För sökorden elderly och preschool children användes OR och kunde på så sätt breddas med synonymer. Sökorden elderly OR aged OR older OR elder OR geriatric OR elderly people OR old people OR senior AND preschool children OR kindergarten OR childhood education AND intergenerational program användes för att hitta relevanta artiklar. En artikel hämtades genom manuell sökning via relevanta artiklars referenslistor (Bilaga A). För att säkerställa kvaliteten på valda artiklar användes en kvalitetsgranskning med inspiration av Friberg (2017) (Bilaga B). Kvalitetsgranskningen bestod av fjorton frågor vardera för kvalitativa respektive kvantitativa artiklar, där varje fråga har ett ja (1 poäng) eller nej (0 poäng) som svarsalternativ. Artiklarna granskades, poängsattes och bedömdes enligt en poängskala skapad av författarna, 0 - 4 poäng = låg kvalitet, 5 - 8 poäng = medelhög kvalitet och 9 - 14 poäng = hög kvalitet. Endast artiklar med hög kvalitet inkluderades i översikten. Tjugo artiklar granskades och tolv relevanta artiklar valdes utifrån valt syfte. En artikelmatris skapades för en fullständig överblick av artiklarna (Bilaga C). En av de utvalda artiklarna hade två perspektiv, där även barns upplevelser inkluderades. I den artikeln har äldres erfarenheter analyserats och barnens erfarenheter exkluderats ur analysen. Fyra artiklar inkluderades från tidskrifter som saknade vårdvetenskaplig inriktning, men artiklarna bedömdes vara vårdvetenskapliga och svarade på syftet och har därför inkluderats.

4.2 Genomförande och analys

I denna översikt gjordes en kvalitativ analys av utvalda artiklars resultatdelar enligt vald teoretisk metod, allmän litteraturoversikt. Enligt Friberg (2017) handlar dataanalysen om att

skapa ett helikopterperspektiv för att få en övergripande bild av vad som efterfrågas. En möjlighet att se "karaktären av artiklarna" skapades. Analysen bestod av tre olika steg. Arbetsgången började med att artiklarna lästes igenom flera gånger, för att få en överblick kring innehållet och för att skapa en förståelse, med fokus på syfte, metod och resultat, på vad som var av vikt för det fortsatta arbetet. Dessa delar ligger till grund för resultatet i resultatdiskussionen. När innehållet noggrant granskats och artiklarna kunde återberättas i stora drag, fortsatte analysen. Steg två började med att kvalitativa, kvantitativa och mixed-method artiklar separerades, för att skilja på dess ansatser. Därefter identifierades likheter och skillnader i artiklarna gällande syften, metod och resultat. Samtliga syften och metoder kopierades på ett enskilt Word-dokument och färgkodades för att lättare kunna identifiera likheter och skillnader. När resultaten av artiklarna analyserades valdes endast de resultat ut som var relevanta och som svarade väl på valt syfte. Därefter identifierades likheter och skillnader gällande antal deltagare, innehåll, perspektiv och geografisk plats. De likheter och skillnader som hittades markerades och sammanfördes i separata dokument som sedan skrevs ut. I tredje steget av analysen hittades gemensamma fynd som därefter sammanfördes under teman och kategorier. Tre teman identifierades utifrån analysen av artiklarnas resultat.

4.3 Etiska överväganden

Vid en litteraturöversikt är det viktigt att etiska överväganden finns gjorda gällande både urval och redovisning av resultatet. Enbart material som tidigare publicerats i vetenskapliga tidskrifter användes varpå inget nytt etiskt godkännande behövdes. Etiskt godkännande av en artikel är ett krav för att få publicera i vetenskapliga tidskrifter (CODEX, 2020; Wallengren & Henricson, 2012). För att kvalitetssäkra artiklarna var en begränsning att granskning enligt Peer Reviewed utfördes. I CODEX (2020) tas oredlighet i forskning upp. Oredlighet i forskning är när datamaterial har fabricerats, stulits eller plagierats från annan forskares manuskript eller där forskningsprocessen förvrängts genom att inkludera eller exkludera data som inte finns med i originaltexten. Under dataanalysen läggs stor vikt på att respektera forskningsprocessen. Resultatet av artiklarna som användes till litteraturöversikten har varken förvanskats eller förvrängts. Alla artiklars resultat redovisas oavsett vad resultatet blev (Forsberg & Wengström, 2016). Stor vikt lades på referenshanteringen, transparens skapades och granskning av arbetet möjliggjordes. För korrekt referenshantering användes APA-style från American Psychological Association (APA-style, 2020).

5 RESULTAT

Resultatet presenteras avseende likheter och skillnader gällande artiklarnas syften, metoder och resultat. Likheter och skillnader i resultatdelen presenteras i tre delar: *Påverkan på välbefinnande*, *Påverkan på socialt engagemang* samt *Påverkan på aktivitet och mående*.

5.1 Artiklarnas syften

Dataurvalet genererade tolv artiklar som samtliga handlade om IGP för äldre och barn. Tre artiklar fokuserade på interaktionen mellan äldre och barn (Belgrave, 2011; Detmer m.fl., 2020; Santini m.fl., 2018). Två artiklar undersökte hur interaktionen påverkades genom musikbaserat IGP (Belgrave, 2011; Detmer m.fl., 2020). Fem artiklar utvärderade psykologiska och sociala fördelar av IGP (Belgrave, 2011; Doll & Bolender, 2010; Isaki & Harmon, 2015; Janke m.fl., 2019; Weintraub & Killian, 2007). Belgrave (2011) fokuserade på äldres välbefinnande och hur ett musikbaserat IGP påverkade livskvaliteten hos äldre. Tre artiklar undersökte IGP utifrån psykologiska och känslomässiga aspekter (Doll & Bolender, 2010; Isaki & Harmon, 2015; Weintraub & Killian 2007). Doll och Bolender (2010) identifierade eventuella fördelar med IGP gällande hälsa, socialt och psykologiskt. Isaki och Harmons (2015) artikel handlade om IGP, där fokus på äldres välbefinnande i samband med läsning, tillsammans med barn undersöktes. Weintraub och Killian (2007) undersökte hur äldre uppfattade den känslomässiga betydelsen av att medverka i IGP. Fem artiklar undersökte den sociala betydelsen av IGP, genom exempelvis roller som äldre intog, beteende, engagemang och den äldres självvärde (Detmer m.fl., 2020; Doll m.fl., 2010; Macfarlane m.fl., 2019; McNair & Moore, 2010; Ruggiano, 2012). Tre artiklar undersökte vilka roller och beteenden som äldre intog vid deltagande i IGP (Macfarlane m.fl., 2019, McNair & Moore, 2010; Ruggiano, 2012). Macfarlane m.fl. (2019) undersökte om deltagande i IGP stärkte äldres ställning i samhället genom mentorskap för barn. I McNair och Moores (2010) artikel undersöktes äldres tidigare kunskaper och nuvarande funktionsförmåga i relation till samverkan med barn i IGP. Ruggianos (2012) syftade till att beskriva hur äldres beteende påverkades av att dela fysisk och social miljö med barn. En artikel fokuserade på att identifiera teman vid IGP som inlärningsmöjligheter, skapa relationer, sociala interaktioner och personliga förändringar. Artikeln syftade till att ge förslag på aktiviteter, förändringar och påvisa fördelar med IGP (Garcia Biggs & Knox, 2014). Den tolfte artikeln utvärderade resultatet från IGP för äldre med demenssjukdom för att se om demenssymtomen förändrades (Low m.fl., 2015).

5.2 Artiklarnas metoder

Av de tolv artiklarna var sex av kvalitativ ansats, fyra av kvantitativ ansats och två artiklar var av mixed-method ansats. Av de kvalitativa var fyra från USA (Garcia Biggs & Knox, 2014; McNair & Moore, 2010; Ruggiano, 2012; Weintraub & Killian, 2007), en från Nya Zeeland (Macfarlane m.fl., 2019) och en från Italien (Santini m.fl., 2018).

Av de sex kvalitativa artiklarna använde fyra av artiklarna enbart intervjuer som datainsamlingsmetod (Garcia Biggs & Knox, 2014; Macfarlane m.fl., 2019; Santini m.fl., 2018; Weintraub & Killian, 2007). En artikel använde både intervjuer och observationer som datainsamlingsmetod (Ruggiano, 2012). En artikel använde observationer som datainsamlingsmetod (McNair & Moore, 2010). Tre artiklar använde individuella intervjuer som datainsamlingsmetod (Macfarlane m.fl., 2019; Santini m.fl., 2018; Weintraub & Killian, 2007). Macfarlane (2019) intervjuade 18 äldre som uppmuntrades att dela erfarenheter rörande IGP. Santini (2018) intervjuade 16 äldre under tre tillfällen, innan IGP, under IGP och sista tillfället efter att IGP avslutats. Intervjuerna utgick från tre huvudfrågor rörande

självrepresentation, representation av unga människor och relationen mellan generationer. I Weintraub & Killians (2007) artikel användes strukturerade intervjuer. En checklista användes för att säkerställa att forskningsfrågorna kring de äldres välbefinnande diskuterades. En artikel använde intervjuer med fokusgrupper som datainsamlingsmetod (Garcia Biggs & Knox, 2014). I Ruggianos (2012) artikel användes både intervjuer och observationer för datainsamling. Semistrukturerade intervjuer med tolv anställda från vårdboendet utfördes. Fyra allmänna frågor ställdes gällande äldres beteenden kring IGP, vilka aktiviteter som utfördes samt vilka förbättringar som skett. Ruggianos huvudsakliga datainsamlingsmetod var observationer med åtta besök under perioden maj till augusti. Sessionerna varade två till fem timmar och totalt observerades 55 timmar. Tidpunkten för observationerna varierade för att få inblick i olika aktiviteter. Fältanteckningar utfördes utifrån verbal och icke verbal kommunikation, diagram över miljön, beskrivningar av den fysiska miljön, aktiviteter, interaktioner mellan individer och individers reaktioner. Även McNair och Moore (2010) använde observationer som datainsamlingsmetod. Observationer utfördes i två grupper; en bestod av tolv äldre med demenssjukdom och 17 barn i ålder tolv till 14 år. Den andra gruppen bestod av 27 äldre med demenssjukdom och tolv barn i ålder tre till fem år. Personal på vårdboendet observerade de äldre. Mätverktyg kring uppmärksamhet, medverkan och konversation användes, som var utformade till äldre med demenssjukdom, för att identifiera äldres deltagande. Parametrar som valdes ut var delaktighet, möjlighet att skapa relationer, konversationer i gruppen samt attityder om IGP.

Fyra artiklar var kvantitativa varav tre från USA (Belgrave, 2011; Isaki & Harmon, 2015; Janke m.fl., 2019) och en från Australien (Low m.fl., 2015). Som datainsamling användes videospelningar (Belgrave, 2011; Janke m.fl., 2019) och observationer (Isaki & Harmon, 2015; Low m.fl., 2015). Belgrave (2011) använde en experimentgrupp med 14 äldre och tolv barn, och en kontrollgrupp med tolv äldre och nio barn, för att bedöma hur IGP påverkade variabler såsom interaktioner och attityder mellan generationer samt äldres psykosociala välbefinnande. Barnen var i ålder nio till tio år. För att mäta äldres attityder till barn mättes godhet, positivitet samt mognad med en Likert-skala. Sju interaktioner användes som mätverktyg; aktivitet, beröring, hjälpa barnen, initiera konversation, leenden, uppmuntra barnen samt uppsyn. Janke m.fl. (2019) använde videospelningar som datainsamlingsmetod. I IGP deltog 15 äldre med demenssjukdom. Antalet barn var inte specificerat men åldern var två månader till sex år. Observationer utfördes för att mäta de äldres engagemang i IGP. Engagemanget skattades mellan noll och två poäng. Noll poäng skattades av forskarna när de äldre inte uppmärksammat något av erbjuden aktivitet i IGP, en poäng om de äldre uppmärksammat hälften av den erbjudna aktiviteten i IGP och två poäng om de äldre uppmärksammat mer än hälften av aktiviteten i IGP. För att mäta livskvalitet hos de äldre användes en skala speciellt utvecklad för äldre med demenssjukdom. Parametrar som gråt, leenden och ljud som tyder på missnöje, obehag etc. Poängsattes.

Två artiklar använde observationer som datainsamlingsmetod (Isaki & Harmon, 2015; Low m.fl., 2015). Precis som i Janke m.fl. (2019) artikel hade samtliga äldre i Isaki och Harmon (2015) artikel demenssjukdom. Sex äldre var med i IGP samt tolv barn i åldern åtta till elva år. De äldre utförde tester för att fastställa kognitiva förmågor, såsom minnesförmåga, orienteringsförmåga och förmåga att utföra ADL. Testerna utfördes också för att undersöka eventuella förändringar under tiden som IGP genomfördes. Före och efter varje IGP fick de äldre svara på frågor om humör och kommunikation. Lows m.fl. (2015) artikel var en

randomiserad kontrollerad studie. I experimentgruppen ingick 20 äldre med demenssjukdom och 20 barn i åldern fyra till tio år. I kontrollgruppen deltog 20 äldre med demenssjukdom. Vid observationer poängsattes de äldres engagemang på samma sätt som i Jankes m.fl. (2019) artikel. De äldre observerades under fem minuter och därefter poängsattes engagemanget mellan noll och två poäng. Tre andra skalor användes också under IGP som identifierade tre parametrar; agitation, känsla av gemenskap samt livskvalitet.

Doll m.fl. (2010) och Detmer m.fl. (2015) använde mixed-method. Båda studierna utfördes i USA. I Dolls m.fl. (2010) artikel deltog 21 äldre i IGP och 21 äldre representerade kontrollgruppen. Observationer och gruppintervjuer användes som datainsamlingsmetoder. IGP pågick under ett läsår och observationer utfördes vid tre tillfällen under läsåret. Personal utförde dessutom observationer löpande och dokumenterade i loggböcker. Intervjuer genomfördes fördelat på två fokusgrupper vid två tillfällen under året. I den ena fokusgruppen inkluderades vårdpersonal och i den andra fokusgruppen äldre med tillräcklig kognitiv förmåga för att svara på frågor. För att identifiera förändringar hos de äldre ställdes frågor om humör, agitationer, smärtupplevelse, förmåga att utföra ADL etc. Till den kvalitativa analysen användes tematisk analys. Tematisk analys är den vanligaste formen av analysmetod i kvalitativ forskning. Den syftar till att undersöka, identifiera och analysera teman (Polit & Beck, 2020). I Detmers m.fl. (2015) artikel deltog åtta äldre i IGP och sju äldre i kontrollgruppen. I experimentgruppen och kontrollgruppen ingick 32 barn i åldern tre-fyra år, fördelat på 16 barn per grupp. Videoinspelningar användes som datainsamlingsmetod. Under IGP mättes de äldres fysiska funktioner, självkänsla, uppfattningar om IGP samt interaktioner mellan de äldre och barnen. Fysiska funktioner mättes dels genom att de äldre använde stegräknare, dels med 14 variabler för att mäta balansen. För att mäta självkänslan användes Likert-skala. De äldres erfarenheter om IGP undersöktes genom strukturerade intervjuer. Interaktioner mättes med hjälp av videoinspelningar. Antalet initieringar till fysisk kontakt räknades. Data före, under och efter IGP analyserades. Liksom i Dolls m.fl. (2010) artikel använde Detmer m.fl. (2015) tematisk analys till den kvalitativa analysen.

5.3 Artiklarnas resultat

I analysen identifierades tre teman; *Påverkan på välbefinnande*, *Påverkan på socialt engagemang*, samt *Påverkan på aktivitet och mående*. Gemensamt för alla artiklar var att äldre som deltog i IGP generellt visade större delaktighet jämfört med äldre som deltog i ordinarie aktiviteter, utanför IGP.

5.3.1 Påverkan på välbefinnande

I sex av artiklarna framkom att de äldre beskrev tillfredsställelse och förbättrad livskvalitet när interaktioner uppstod med barnen (Belgrave, 2011; Detmer m.fl., 2020; Garcia Biggs & Knox, 2014; Isaki och Harmon, 2015; Macfarlane m.fl., 2019; Weintraub & Killian, 2007). De äldre fick möjlighet att ta igen förlorad tid från de egna barnens uppväxt genom att finnas där som en mor- eller farförälder till barnen under IGP (Weintraub & Killian, 2007).

Fortsättningsvis beskriver Weintraub och Killian (2007) att de äldre blev tillfredsställda av att träffa barnen och se på när de lekte. När barnen kröp upp i de äldres famn utstrålades glädje och välbefinnande. Glädjen var högre ($p < .001$) och varade längre ($p = .004$) vid IGP än i de ordinarie aktiviteterna som förekom på vårdboendet (Low m.fl., 2015). Detmer m.fl. (2020) beskrev att de äldre njöt av barnens glada ansikten. I Macfarlane (2019) berättade flera av de äldre om skillnaden på hur den egna uppväxten var, med förväntningar om att varken ses eller höras, till hur barn idag uppmuntras till att ta plats vilket fick några äldre att ogilla barnens agerande under IGP.

I fem av artiklarna framkom att barnens närvaro genererade energi hos de äldre (Doll & Bolender, 2010; Garcia Biggs & Knox, 2014; Macfarlane m.fl., 2019; McNair & Moore, 2010; Weintraub & Killian, 2007). De äldre berättade att barnens glädje gav ett ökat välbefinnande. Även när de äldre aktivt valt att inte delta i IGP smittade barnens glädje av sig, och skapade indirekt ett ökat välbefinnande. De äldre jämförde träffarna med barnen som att träffa egna barnbarn. För flera av de äldre genererades många skratt och härliga stunder (Macfarlane m.fl., 2019). I artikeln av Weintraub & Killian (2007) berättades att vissa äldre aktivt valt att inte delta vid IGP, men att de ändå uppskattade barnens närvaro.

I Isaki och Harmons (2014) artikel framkom att de äldres deltagande i IGP inte nämnvärt förändrat deras välbefinnande. I artikeln av Ruggiano (2012) framkom att vissa äldre var missnöjda med införandet av IGP på boendet. Missnöjdheten berodde inte på barnen utan på aktiviteternas utformning. De äldre berättade att de blev bortprioriterade till förmån för barnen. Konflikter uppstod både mellan de äldre och mellan de äldre och personalen på vårdboendet. De flesta äldre uppskattade glädjen som barnen spred, vilket smittade av sig med leenden hos de äldre. I artikeln av Macfarlane m.fl. (2019) visade de äldre irritation om ett barn hade svårt att sitta stilla eller var för högljudd. Istället för att bli arga valde de att engagera sig i ett annat barn, som gärna lyssnade. Liknande framkom i Ruggianos (2012) artikel, där äldre och barn delade samma lokaler. Barnen var högljudda och aktiva vilket ibland skapade stress hos de äldre.

5.3.2 Påverkan på socialt engagemang

Fem artiklar bekräftade att det sociala engagemanget mellan de äldre och barnen ökade efter hand i IGP (Garcia Biggs & Knox, 2014; Isaki & Harmon, 2014; Macfarlane m.fl., 2019; McNair & Moore, 2010; Weintraub & Killian, 2007). Läsning var en social aktivitet som ansågs stimulera samspelet. När de äldre läste för barnen eller där barnen läste för de äldre skapades en nära relation mellan deltagarna. De äldre beskrev en social tillhörighet och att de var behövda när kunskapen att lära barnen läsa fanns (Weintraub & Killian, 2007). I två artiklar framkom att de äldre utmanades att lära sig nya saker. De äldre beskrev sig som nyttiga vid visat engagemang till barnens utveckling och lärande (Weintraub & Killian, 2007; Macfarlane m.fl., 2019). Ett samband sågs hos de äldre mellan positivt engagemang och glädje ($p < .01$). Det framkom också ett samband mellan positivt engagemang och en vilja hos de äldre att hjälpa barnen ($p < .001$) (Janke m.fl., 2019). I artikeln av Belgrave (2011) framkom att vartefter IGP framskred ökade de äldres positiva attityder till barnen ($p < .02$). I Lows m.fl. (2015) artikel framkom skillnader gällande de äldres engagemang i IGP jämfört med ordinarie aktiviteter på vårdboendet. Passivt engagemang, att de äldre följde aktiviteterna genom att titta och lyssna, var högre i gruppen som deltog i IGP jämfört med

kontrollgruppen ($p < .015$). Den andra skillnaden var att bristande uppmärksamhet, under aktiviteterna, var lägre hos de äldre i IGP jämfört med kontrollgruppen ($p < .013$).

De äldre uppvisade harmoni och delaktighet vid möjlighet att sjunga tillsammans med barnen (Belgrave, 2011; Detmer m.fl., 2019). Flera av de äldre beskrev att sångstunderna med barnen var för korta. Önskan fanns om fler träffar och att det varade under längre tid (Detmer m.fl., 2019; McNair & Moore, 2010; Weintraub & Killian, 2007).

De äldre blev mer interaktiva med barnen och mer bekväma i mötena vartefter tiden med IGP fortlöpte ($p = .022$) (Detmer m.fl., 2019). Tendenser till att interaktionen ökade mellan barnen och de äldre i IGP noterades. De sociala förmågorna mellan de äldre med demenssjukdom och barnen blev bättre med IGP (Isaki & Harmon, 2014). Några av de äldre uttryckte lågt socialt engagemang i IGP. Några beskrev en frustration över att inte blivit tillfrågade om deltagande i IGP, några led av fysiska funktionshinder som försvårade deltagandet, rädslan över att bli smittad eller rädslan av att smitta barnen med sjukdomar gjorde att ytterligare några äldre valde att inte delta i IGP (Weintraub & Killian, 2007). I Doll och Bolenders (2010) artikel framkom att de äldre som tidigare varit introverta och utanför det sociala samspelet blev mer öppna, genom att vara glada och konversera med personal och andra äldre på vårdboendet.

I två av artiklarna (Macfarlane m.fl., 2019; Weintraub & Killian, 2007) berättade de äldre att införandet av IGP hjälpt dem tillbaka till ett socialt liv. Vidare relaterade de äldre barnens närvaro till en förbättrad psykisk hälsa. De äldre beskrev att barnen ville skapa kontakt och bli vänner med dem (Santini m.fl., 2018). Weintraub & Killian (2007) skrev att de äldre blev behövda när de hjälpte till. De äldre som valde att inte delta i IGP föredrog att fortsätta med invanda rutiner hellre än att vara aktiva med barnen. Majoriteten av de äldre i Belgraves (2011) artikel uppfattade deltagandet i IGP som trevligt och som en ökad möjlighet att hjälpa andra. Efter en veckas deltagande i IGP skattade 39% av deltagarna en sexa på en sjugradig skala på frågan om hjälpsamhet. Efter sju veckors deltagande i IGP skattade 70% en sju på samma skala om hjälpsamhet.

5.3.3 Påverkan på aktivitet och mående

Doll och Bolender (2010) beskrev att fysisk aktivitet tillsammans med barnen motiverade de äldre att vara mer aktiva. De äldre återgav att de i större utsträckning föredrog vistelsen med barnen än besöket hos fysioterapeuten. Vid sidan av IGP sågs tendenser till fortsatt rörelse. En kvinna som vanligtvis var stillasittande tog initiativet att duka borden i matsalen. I Detmers m.fl. (2019) artikel användes stegräknare för att mäta den fysiska funktionen. Resultatet visade att de äldre som deltog i IGP hade fler antal steg (5764 steg, vecka 7) jämfört med kontrollgruppen (2480 steg vecka 7), detta genererade dock ingen statistisk signifikans för de enskilda veckorna eller mellan grupper.

De äldre föredrog att gemensamt med barnen röra sig till musik eller att samtala med barnen. De föredrog rörelse till musik i större utsträckning än sång ($p < .004$). Strukturerade konversationer föredrogs också i större utsträckning än sång hos de äldre ($p < .003$) (Belgrave, 2011). De äldre blev tillfreds av den fysiska närhet som uppstod vid IGP. I artikeln av Doll och Bolender (2010) noterades personal att de äldre som var aktiva i IGP visade ett förbättrat mående. De äldre i IGP brukade färre läkemedel mot smärta och oro.

Vidare distraherade barnen de äldre under IGP att smärta glömdes bort och agitation minskade. Även Santini m.fl. (2018) beskrev ett förbättrat mående och minskad smärta för de äldre i IGP.

I Isaki och Harmons (2014) artikel sågs inga skillnader i kognitiv förmåga hos de äldre. Däremot kunde tendenser i resultatet tyda på att kommunikationsförmågan för de äldre med demenssjukdom upprätthölls genom deltagande i IGP och att möjligheten att uttrycka sig i tal och skrift bevarades. Både i Doll och Bolenders (2010) och Isaki och Harmons (2014) artiklar beskrevs att de äldres sömn förbättrades sedan införandet av IGP på vårdboendet. Personalen noterade att återhämtningstiden efter sjukdom var kortare för de äldre som deltog i IGP jämfört med de äldre som inte deltog vilket påverkade deras mående positivt (Doll & Bolender, 2010). I artiklarna av Isaki och Harmon (2014) och Weintraub och Killian (2007) framkom att några äldre avslutade sitt deltagande i IGP med anledning av försämrad hälsa. I en artikel framkom att IGP främjade hälsa hos de äldre när de träffade barn, då spontana interaktioner framkallade positiva reaktioner och glädje hos de äldre (Ruggiano, 2012).

6 RESULTATDISKUSSION

Nedan diskuteras likheter och skillnader i valet av artiklarnas syfte och metod samt avslutas med artiklarnas resultat. Vidare följer en metoddiskussion samt etikdiskussion.

6.1 Artiklarnas syfte och metod

Samtliga tolv artiklar handlade om samspel över generationsgränser för att se om IGP genererade ökat mående och förbättrad hälsa för äldre vårdboende. Två artiklar, varav en kvalitativ och en mixed-method, syftade till att undersöka om deltagande i IGP, med inriktning musik, gav möjlighet till bättre psykosocialt välbefinnande för äldre på vårdboende. Artikeln syftade även till att ta reda på vilka effekter musik hade på äldres fysiska funktion och självförtroende. Gemensamt för artiklarna var att de använde videoinspelning som datainsamlingsmetod. Ytterligare en artikel använde sig av videoinspelning som datainsamlingsmetod. Artikeln använde kvantitativ analys. Enligt Polit och Beck (2020) kan videoinspelningar användas för att fånga människors beteenden som annars kan vara svåra att fånga. Vidare beskrivs även att kameror kan upplevas som mindre påträngande än vad en mänsklig observatör kan vara. Videoinspelningar kan också ha begränsningar då deltagare kan "agera" framför kameran vilket kan ge ett felaktigt resultat. Ytterligare en artikel använde mixed-method, där både kvalitativa och kvantitativa data användes. Artikelns syfte var att undersöka och identifiera psykologiska, hälso- och sociala fördelar med deltagande i IGP. Artikelns kvalitativa del identifierade teman för att sammanställa resultat. Den kvantitativa delen ansågs ha för låg mätbar betydelse för att generera ett signifikant resultat varpå artikeln valt att fokusera på det kvalitativa resultatet.

Genom att använda både kvalitativa och kvantitativa metoder blir resultatet mer omfattande (Polit & Beck, 2020).

Fyra artiklar använde intervjuer som datainsamlingsmetod. En artikel använde sig av semistrukturerade intervjuer vid datainsamlingen. Där äldres perspektiv på roller som togs gentemot yngre vid deltagande av IGP analyserades. Äldre intervjuades individuellt och erfarenheter av möten med barn beskrevs. Med semistrukturerade intervjuer menas att frågorna är formulerade på förhand, samma för alla deltagare i studien. I semistrukturerade intervjuer ges det även möjlighet för forskaren att ställa följdfrågor på det som deltagaren berättat under intervjuens gång. Det finns både fördelar och nackdelar med semistrukturerade intervjuer. Fördelarna är att forskaren får möjlighet att ta del av mycket material samt att intervjumetoden känns seriös och professionell. Nackdelen kan vara att intervjun blir mindre objektiv, den röda tråden förloras, då forskaren tappar fokus på vad som egentligen efterfrågas (Polit & Beck, 2020). En artikel undersökte äldres känslomässiga uppfattningar av IGP. Äldre intervjuades och beskrev erfarenheter av att ha barn på vårdboendet. En artikel undersökte om aktiviteter skapade interaktioner mellan äldre på vårdboende och barn. Enligt Polit och Beck är intervjuer den vanligaste formen av datainsamling för forskare inom sjuksköterskeyrket. Forskare som vill vara säkra på att ett visst ämne behandlas i de kvalitativa intervjuerna kan ta till strukturerade intervjuer. Vid strukturerade intervjuer förbereder forskaren exakta frågor, vilket gör att intervjurollen blir mer strukturerad än deltagarens roll. Intervjuaren ställer frågorna och deltagaren får svara fritt där möjlighet ges att med egna ord beskriva sina upplevelser. Fördelen med strukturerade intervjuer blir när svaren bedöms då deltagarna svarat på samma frågor, vilket ger hög säkerhet. Nackdelen blir att metoden kan kännas opersonlig för deltagaren. Metoden ställer också höga krav på att intervjuaren är väl förberedd och inläst på intervjuemanuset (Polit & Beck, 2020). Fyra artiklar använde observationer som datainsamlingsmetod. Två artiklar använde enbart observationer. Den ena artikeln där observationer användes var kvalitativ och syftade till att se effekten av IGP på äldre med demenssjukdom. Den andra artikeln var kvantitativ och hade som syfte att utvärdera om IGP förbättrade förmågorna hos äldre med demenssjukdom. Polit och Beck (2020) beskriver att observationer kan användas för att beskriva människors beteenden i realiteten. Vilket innebär att speciella protokoll används som beskriver vad som ska observeras, under hur lång tid och hur informationen sedan samlas in. Observationer är inte enbart till för att observera patienten eller deras vårdnadshavare, utan kan även användas för att observera vårdpersonals beteenden (Polit & Beck, 2020). De andra två artiklarna använde observationer och frågor samt observationer och intervjuer. Den ena artikeln var kvalitativ och syftet var att undersöka äldres beteende i en miljö där barn och äldre delar på utrymmen. Den andra artikeln var kvantitativ och syftet var att ta reda på om äldre med demenssjukdom, som deltar i IGP, förbättrade humöret och kommunikation genom högläsning. Artikeln syftade även till att ta reda på om deltagande i IGP påverkade barns uppfattning om äldre över tid. Detta inkluderades dock inte i analysen då det inte var syftet.

Nio artiklar genomfördes i USA. De övriga tre i Australien, Italien och Nya Zeeland. En svaghet kan vara att en stor andel av artiklarna var från USA. Genom att använda artiklar från flera länder hade en större mångfald kunnat presenterats. Vid sökningarna var utfallet av antalet artiklar, som svarade på syftet begränsat vilket gjorde att antalet representerade länder blev lågt.

6.2 Artiklarnas resultat

Tre övergripande teman identifierades i resultatet. I temat *Påverkan på välbefinnande* visade IGP ökad tillfredsställelse och livskvalitet för de äldre. När barnen fanns i de äldres närhet eller valde att krypa upp i famnen beskrevs glädje och välbefinnande. Bibehållet välbefinnande minskade riskerna för ohälsa hos de äldre. Detta överensstämmer med tidigare forskning som beskriver att äldre som ges möjlighet att träffas och umgås med andra människor minskar risken för ohälsa (Teo m.fl., 2015). Träffarna behöver inte bara ske fysiskt utan kan ske via telefonsamtal eller via e-post. Erikssons (2018) teori förklarar betydelsen av relationer mellan människor. Genom att människan har en relation till någon annan skapas utrymme för växt och människan kan träda fram som person. På så sätt kan äkta kärlek skapas och förmedlas. I vårdrelationen får patienten möjlighet att uttrycka behov, begär och problem. Eriksson skriver också att hälsa är beroende av sundhet, friskhet och välbefinnande. Ej att förväxlas med frånvaro av sjukdom då hälsa och sjukdom kan samexistera. Vilket bekräftas av Teo m.fl. (2015) som skriver att människor som regelbundet träffar familj eller vänner upplevs mindre deprimerade än de som mer sällan träffar närstående. Kirkevold m.fl. (2012) skriver att äldre som är socialt isolerade får svårare att hantera sociala situationer och vartefter tiden går ökar den sociala isoleringen. Det bekräftas även av Erikssons (2018) beskrivning av att ensamhet kan skapa stort lidande hos människan när gemenskap uteblir. När människan fråntas något, en ägodel eller en önskad ägodel, blir ensamheten outhärdlig och upplevs då som lidande.

De äldre som deltog i IGP skrattade mer och var mer energiska än de äldre som inte deltog. Glädjen som de äldre visade under IGP var högre än vid ordinarie aktiviteter som anordnades på vårdboendet. Glädjen varade under en längre tid. Ytterligare framkom att de äldre som inte deltog i IGP ändå beskrev en glädje och mådde bra av barn i närheten. Vilket kan bekräftas av Khawaja och Shahed (2019) som beskriver att barn påverkar äldres välbefinnande och lycka. Eriksson (2018) menar att människan genom leken får möjlighet att låta sina önskningsdominera för en stund, inhämta energi för att sedan åter orka ta tag i verkligheten och problemen som är. Denna form av önskelek hjälper människan till motivation och möjlighet att se problemet från en annan synvinkel.

I temat *Påverkan på Socialt engagemang* framkom att socialt samspel och engagemang i form av musikterapi skapade relationer mellan de äldre och barnen. Under IGP skapades positiva erfarenheter för de äldre. De äldre beskrev att barnen var kontaktsökande och ville bli vänner. Hyong-Jin Cho m.fl. (2018) skriver att brist på gemenskap blir mer påtagligt när ökat vårdbehov inträffar. Risken för att bli ensam ökar vilket kan leda till ohälsa. Detta bekräftas även av Eriksson (2018) som skriver att estetik, exempelvis musik, kan vara ett uttryck för längtan där känsla och förstånd förenas vilket skapar ett lugn hos människan. Mötet mellan barn och äldre kan ses som en del av vad Eriksson kallar för ansa, där interaktionen är just musik som får äldre att njuta. Eriksson skriver även att i samspel med andra människor uppstår ett "rituellt och estetiskt begär" (s. 480).

I resultatet framkom att de äldre beskrev sig som nyttiga när de visade engagemang till barnens utveckling och lärande. Antonovsky (2005) skriver att KASAM hjälper människor uppnå hälsa. Genom upplevelsen av meningsfullhet har de äldre lättare att hantera svårigheter och bibehålla eller skapa hälsa.

Resultatet visade att IGP inte enbart var positivt. Stress och irritation framkallades ibland då barnen var högljudda eller sprang omkring. De äldre beskrev också att utformningen av IGP påverkade de äldre negativt. De äldre beskrev en bortprioritering och att konflikter uppstod. En svensk forskningsartikel förklarar att aktiviteter kan ha en djupare betydelse för äldre. Aktiviteters betydelse kan förringas om vårdpersonalen har fokus på rutiner istället för spontana aktiviteter. (Mondaca m.fl., 2018). Vilket även bekräftas av Eriksson (2018) som skriver att människan vill ge och få kärlek. Människan vill ha en yttersta mening med livet och uppleva tro och hopp.

Resultatet visade att interaktionen mellan de äldre och barnen ökade under tiden IGP fortgick. De äldres sociala förmågor förbättrades genom IGP och en öppenhet gentemot andra äldre infann sig. Även sociala engagemanget mellan de äldre och personalen på vårdboendet beskrevs som öppnare. Forskning visar att sociala kontakter minskar risken för nedstämdhet och depression hos äldre, där personliga kontakter har den största effekten på hälsan (Teo m.fl., 2015). Detta stärks av Erikssons (2018) teori om den vårdande akten och elementen ansa, leka och lära som handlar om att skapa tillit och tillfredsställelse hos människan med syfte på hälsa och dess utveckling. Relationer främjas genom leken och i leken skapas tillit och tillfredsställelse till andra människor. Eriksson (2015b) beskriver vidare om kärlekens kraft som en del av vårdandet i vården. Kärleken förmedlas till en människa via ansning och närhet. Den andres existens bekräftas genom vårdandet. I Svensk Sjuksköterskeförening (2010) står att vårdpersonal ska ta hänsyn till patientens tidigare erfarenheter kring vårdandet, för att skapa optimala förutsättningar för miljön. Både evidens och erfarenhet krävs inom flera områden hos vårdpersonalen för att utforma en stödjande vårdmiljö. Upplevelsen av hälsa formas utifrån omkringliggande miljö. Miljön kan således både vara ett hinder eller möjlighet. En tillfredsställande miljö bidrar till ökat engagemang för aktiviteter och underlättar även samspelet mellan patient, personal och anhörig.

Resultatet i temat *Påverkan på aktivitet och mående* visade att IGP främjade de äldres fysiska aktivitet och mående. Rörelse till musik där fysisk beröring förekom minskade riskerna för uppkomst av hudhunger, en sorts svält som blir när en människa under en lång tid inte får känna hudkontakt. De äldre föredrog att röra sig till musik i större utsträckning än att konversera, de äldre föredrog även konversation framför att sjunga tillsammans. Quach och Lee (2017) bekräftar att musik kan öka äldres välbefinnande och kan vara en metod för att minska depressiva symtom hos äldre. Forskning visar också att robotkatter, där beröring av djuren framkallar spinnande och jamande ljud, kan minska agitation och förbättra livskvalitet hos äldre (Gustafsson m.fl., 2015). Eriksson (2018) skriver att närhet och beröring är den mest grundläggande delen i vårdandet och är ett uttryck för vänskap, att vilja den andre väl. Eriksson kallar det för ansning och är en del av de vårdande elementen, ansa, leka och lära.

I resultatet framkom minskad användning av smärtstillande läkemedel och läkemedel mot oro. Barnens närvaro fick de äldre att glömma bort sin smärta för en stund och kan kopplas till tidigare forskning kring robotdjur på vårdboende. Robotdjuren syftar till att främja den mentala hälsan samt minska användningen av läkemedel inom spektret oro och ångest för de äldre. Även anhöriga vittnar om lugnare och mer harmoniska närstående efter införandet av robotdjur på vårdboenden (Gustafsson m.fl., 2015; Sung m.fl., 2013). Eriksson (2018) skriver om ansa, leka, lära och att ansa är vårdande i form av att hålla en hand eller kramas.

Närhet och beröring är en grundläggande del av vårdandet. Eriksson skriver också om Caritas, att vård utifrån kärlek. Svensk Sjuksköterskeförening (2011) skriver att kontinuerlig sökning efter kunskap är viktigt för att på bästa sätt kunna erbjuda adekvat vård.

6.3 Metoddiskussion

En allmän litteraturoversikt enligt Friberg (2017) valdes som metod då syftet var att skapa en översikt om hur äldre på vårdboende påverkas av möten med barn i IGP. Att använda allmän litteraturoversikt var en fördel, då både kvalitativa och kvantitativa artiklar kunde inkluderas. Vilket gav en möjlighet att hitta artiklar utifrån olika synvinklar inom valt ämne. Svårigheter uppstod att hitta artiklar som passade in på valt ämnesområde. Från början var enbart artiklar som var tio år eller yngre aktuella för att säkerställa kvaliteten. Svårigheter fanns att hitta forskning inom området vilket gjorde att några artiklar som svarade väl på syftet, äldre än tio år, inkluderades. IGP är begränsat beforskat och flera artiklar vinklade forskningen till barnens upplevelser av möten med äldre. Granskning av artiklar och dess data samt att vara medveten om förförståelsen är viktigt. Annars finns risk att förförståelsen tar överhand och tolkningen styr vilka artiklar som väljs ut till studien, vilket kan göra att helheten missas. Förförståelse är kunskap och erfarenhet som författarna hade sedan tidigare. Förförståelsen har diskuterats mellan varandra, handledare samt i handledargruppen för att inte påverka analysen (Henricsson, 2017). Polit och Beck (2020) skriver att vid kvalitativa metoder är det personernas egna upplevelser och erfarenheter som ligger i fokus för datainsamlingen. I jämförelse med kvalitativa studier, inkluderas statistik och mätningar i kvantitativa studier för att nå resultat, exempelvis enkäter, numerisk information eller strukturerade observationer. Vid kvantitativ forskning eftersöks ett samband mellan variabler (Polit & Beck, 2020). Samtliga tolv artiklar svarade på syftet samt bidrog till bredd och infallsvinklar för denna översikt. Gemensamt för artiklarna var att äldre bodde på vårdboenden och att barn var inkluderade. Men hur IGP genomfördes varierade. Två artiklar använde musik vid IGP. Några artiklar valde att istället använda läsning. I en artikel delade äldre och barn lokaler med varandra. Flera artiklar innefattade äldre med demenssjukdom. I två av artiklarna hade samtliga äldre demenssjukdom. I tre artiklar hade vissa äldre demenssjukdom. Det identifierades inte tillräckligt många artiklar som innefattade äldre med demenssjukdom för att demenssjukdom skulle bli ett inklusionskriterie. Äldre på vårdboende blev istället inklusionskriteriet. Det bedömdes som en styrka då detta genererade en bredare bild av hur IGP påverkade äldre. I en av artiklarna var boendesituationen svårtolkad men utifrån tolkningen av texten uppfyllde boendesituationen ramen för vårdboende.

Samtliga artiklar var publicerade på engelska. Engelskspråkiga artiklar var prioriterade då bilden av vetenskaplig kvalitet stärks (Friberg, 2017). Trots hjälp med lexikon och nätbaserade översättningsprogram fanns risker att vissa textdelar misstolkats. För att undvika misstolkningar lästes artiklarna flera gånger och vid översättning användes flera lexikon för att minimera riskerna med feltolkning. Artiklarnas innehåll diskuterades flera gånger, för att inte missa eller förbise värdefull information.

Alternativ till litteraturoversikten var att genomföra egna intervjuer med äldre. Den begränsade tidsperioden försvårade dock detta samt etiska skäl då intervjuer med utsatta

grupper kräver etiskt tillstånd (CODEX, 2020). Till en början var systematisk litteraturstudie tänkt som metod. Men då intressanta kvantitativa artiklar hittades, som svarade väl in på syftet, ändrades metoden till allmän litteraturoversikt.

Utifrån temat, Vård - och omsorgsboende och förskola möts – upplevelser hos de boende, förskolebarnen, förskollärarna och vårdpersonalen, valdes relevanta sökord och sökningen efter artiklar påbörjades. Utifrån valt tema har äldres hälsa varit utgångspunkt.

Sjuksköterskans roll har också diskuterats. Sjuksköterskan har yttersta omvårdnadsansvaret för äldre på vårdboenden och då även ansvar för att främja hälsa och välbefinnande. Oavsett är det intressant för sjuksköterskor att ha kunskaper om IGP påverkar välbefinnande, engagemang och hälsa hos äldre.

Tre begrepp används för att säkerställa artiklars kvalitet och tillförlitlighet; trovärdighet, giltighet och överförbarhet. Trovärdighet innebär att innehållet i artikeln kan prövas i flera artiklar med samma upplägg och där resultatet i princip är detsamma oavsett forskargrupp. Trovärdigheten för forskningsartikeln ökar. Giltighet handlar om hur väl studien lyckats undersöka det som valts att undersökas, hur nära verkligheten den kommer. Överförbarhet handlar om hur väl en artikel kan tillämpas eller överföras till annan kontext, som exempelvis andra grupper (Polit & Beck, 2020). Utöver skriven text har även bilagor som artikel- och sökmatrix tagits med. Där framkommer vilka sökbaser och sökord som använts vilket gör att trovärdigheten för studien ökar då studien möjliggör att vem som helst kan upprepa den med liknande resultat. En medvetenhet, om att resultatet kan skiljas åt, då forskning ständigt förnyas bör finnas. Tiden för examensarbetet var begränsat, vilket kan ha påverkat resultatet. För att öka giltigheten har kvalitetsgranskning enligt Friberg (2017) använts. Frågorna anpassades utifrån om artiklarna var kvalitativa eller kvantitativa. De artiklar som var av låg kvalitet valdes bort då de inte uppfyllde kvalitetskraven för att vara med i litteraturoversikten. Även artiklar där fokus var på barnen valdes bort då detta inte var syftet. De flesta artiklarna kom fram till samma resultat, att barns närvaro kan generera bättre hälsa för de äldre, vilket ökar trovärdigheten att studierna är så nära verkligheten som möjligt och kan ge en viss överförbarhet. Utifrån begränsad tid och bristande kompetens begränsas överförbarheten.

6.4 Etikdiskussion

Under skapandet av examensarbetet har etiska regler och riktlinjer enligt CODEX (2020) följts för att säkerställa god kvalitet och att oredlighet i forskning inte skett. Oredlighet i forskning är enligt CODEX när någon fabricerar data, förfalskar text eller plagierar någon annans verk etc. För att undvika oredlighet har referering enligt APA-manualen (American Psychological Association, 2020) skett. Vid analys av artiklarna förekom flera benämningar på "vårdboende". Författarna har valt att benämna de olika benämningarna som vårdboende för att undvika missförstånd. Ett annat etiskt problem som dök upp när artiklarna valdes och analyserades var att ordet "äldre" omfattade ett stort åldersspann. Till examensarbetet valde författarna att definiera människor 65 år och uppåt som äldre. Författarnas förförståelse har under arbetets gång varit en prövning då tidigare erfarenheter inom valt ämne funnits (Friberg, 2017). Artiklarnas resultat har noggrant studerats för att minimera risken att resultatet påverkats av den egna förförståelsen. Artiklarna som valdes var alla skrivna på engelska. Då författarna har svenska som modersmål uppstod ibland svårigheter i

tolkningen av texterna var på flera lexikon använts. En förförståelse kring valt ämne har funnits gällande äldres möten med barn. Erfarenheter från tidigare arbete samt möten mellan egna barn och äldre släktingar kan ha påverkat uppfattningen av innehållet i texterna. För att minimera riskerna för feltolkning, med tanke på modersmål, förförståelse, val av artiklar och resultat, diskuterades texternas innehåll flera gånger med handledaren.

7 SLUTSATSER

Syftet var att skapa en översikt om hur äldre på vårdboende påverkas av möten med barn i IGP. Tre teman identifierades i resultatet som alla, i någon form, visade på fördelar med IGP. Ett tema var *påverkan på välbefinnande* och där framkom att IGP ökade livsglädjen bland annat genom att de äldre fick ta igen tid som de förlorat i de egna barnens uppväxt, i form av en mor- och farföräldraroll. Även ökad glädje och energi identifierades. *Påverkan på socialt engagemang* var det andra temat som identifierades i resultatet. Vistelsen med barnen förbättrade de äldres sociala förmågor och ökade de äldres sociala tillhörigheter. De äldre beskrev att de var behövda när de fick möjlighet att läsa för barnen eller vara i närheten av dem. Barnens glädje smittades av till de äldre. Den sociala inverkan som barnen hade på de äldre var av betydelse för livskvaliteten. Tredje temat handlade om *påverkan på aktivitet och mående* för de äldre. Deltagarna i IGP tog fler antal steg per vecka än vad kontrollgrupperna gjorde samt brukade mindre läkemedel mot smärta och oro. Sömnmönstret förbättrades och kommunikationsförmågan för äldre med demenssjukdom bevarades till följd av IGP. Att införa IGP på vårdboende kan bidra till att fler äldre ges möjlighet till sociala kontakter oavsett de personliga förutsättningarna. Fler äldre ges även möjlighet till förbättrad hälsa och förbättrat mående vid deltagande i IGP. I IGP ges de äldre möjlighet att dela med sig av sina livserfarenheter och kunskaper till barnen. Barnen i sin tur delar med sig av sin energi och livslust till de äldre. Glädje och välbefinnandet går i båda riktningarna.

8 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING

Vidare forskning föreslås inom ämnet IGP och hur möten med barn kan påverka äldres hälsa. Forskning finns inom området äldre, men forskning kring hur generationsmöten kan påverka hälsan för den äldre generationen är begränsad. Författarna ser gärna att forskning inom området IGP i Sverige utförs. TV-programmet, *Fyraåringarna på äldreboendet*, som visades under hösten 2020 beskrev tydligt positiva effekter vid möten över generationsgränser. Det vore intressant med vidare forskning inom området, och då inte nödvändigtvis enbart på vårdboende, utan även inkludera daglig verksamhet eller träffpunkter där äldre möts. Med tanke på Covid-19, där social isolering rekommenderas för

att förhindra smitta, ökar risken för ensamhet hos äldre. Omständigheterna har försvårat för äldre att träffas fysiskt och IGP på vårdboenden är nu inte genomförbart med tanke på Covid-19. Forskning kring digitala IGP träffar vore intressant att ta del av för att se vilken effekt det kan få för äldre. När samhället börjar återgå till det normala kan behov föreligga av IGP i fysisk form, då äldre under en lång tid varit isolerade med få aktiviteter. Genom att studera hur IGP påverkar äldre kan risken för ohälsa förhoppningsvis förhindras eller åtminstone begränsas så att äldre får ökat välbefinnande. Vidare föreslås forskning, där förskolor och vårdboenden samsas i gemensamma lokaler, för att ta del av nyttan med interaktioner över generationsgränser.

REFERENSLISTA

*Artiklar med i resultatet

Abrahamsson, M., Hydén, L.C., & Motel-Klingebiel, A. Vem är den äldre? Rapport från nationella institutet för forskning om äldre och åldrande. (S2015:03).
http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2015/10/Rapport-Vem-är-den-äldre_Webb.pdf

American Psychological Association. (2020). APA Style. <https://apastyle.apa.org/about-apa-style>

Andrew, N., & Meeks, S. (2018) Fulfilled preferences, perceived control, life satisfaction, and loneliness in elderly long-term care residents. *Aging & Mental Health*, 22(2), 183–189. <https://doi.org/10.1080/13607863.2016.1244804>

Antonovsky, A. (2005). Hälsans mysterium. Natur & Kultur

Arman, M., Dahlberg, K., & Ekeberg, M. (2015). Teoretiska grunder för vårdande. Liber

*Belgrave, M. (2011). The Effect of a Music Therapy Intergenerational Program on Children and Older Adults' Intergenerational Interactions, Cross-Age Attitudes, and Older Adults' Psychosocial Well-Being. *Journal of music therapy*, 48(4), 486-508.
<https://doi.org/10.1093/jmt/48.4.486>

Cho, J. H-J., Olmstead, R., Choi, H., Carrillo, C., Seeman, T E., & Irwin, MR., (2019). Associations of objective versus subjective social isolation with sleep disturbance, depression, and fatigue in community-dwelling older adults, *Aging & Mental Health*, 23 (9), 1130-1138. <https://doi.org/10.1080/13607863.2018.1481928>

Clarke, A., Warren, L. (2007). Hopes, fears and expectations about the future: what do older people's stories tell us about active ageing? *Ageing and Society*, 27(4), 465-488.
<https://doi.org/10.1017/S0144686X06005824>

CODEX (2020). Forskarens etik. <http://www.codex.vr.se/forskarensetik.shtml>

*Detmer, M. R., Kern, P., Jacobi-Vessels, J., & King, K. M. (2019). Intergenerational music-therapy: Effects on literacy, physical functioning, self-worth and interactions. *Journal of intergenerational relationships*, 18(2), 175–195.
<https://doi.org/10.1080/15350770.2019.1670318>

*Doll, G., & Bolender, B. (2010). Age to age: Resident outcomes from a kindergarten classroom in the nursing home. *Journal of intergenerational relationships*, 8(4), 327-337. <https://doi.org/10.1080/15350770.2010.520614>

Donovan, C., Stewart, C., McCloskey, R., & Donovan, A. (2014). How residents spend their time in nursing homes. *Canadian Nursing home*, 25, 13-75.

- Eriksson, K. (1987). *Pausen: En beskrivning av vårdvetenskapens kunskapsobjekt*. Almqvist & Wiksell
- Eriksson, K. (2000). *Hälsans idé*. Liber
- Eriksson, K. (2015a). *Den lidande människan*. Liber
- Eriksson, K. (2015b). *Vårdprocessen*. Liber
- Eriksson, K. (2018). *Vårdvetenskap, Vetenskapen om vårdandet, om det tidlösa i tiden*. Samlingsverk av Eriksson, K. Liber
- Forsberg, C., & Wengström, Y. (2016). *Att göra systematiska litteraturstudier: Värdering, analys, presentation av omvårdnadsforskning (4:e uppl.)*. Natur & Kultur.
- Forsman, A. K., & Nordmyr, J. (2020). *Att åldras på 2020-talet: Social delaktighet som grund för ett gott åldrande*. Tankesmedjan Agenda 2020. <https://www.agenda.fi/wp-content/uploads/2020/03/Agenda-Att-åldras-på-2020-talet.pdf>
- Friberg, F. (2017a). *Att göra en litteraturöversikt*. I F. Friberg (Red.). *Dags för uppsats - Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Friberg, F. (2017b). *Bilaga B Granskningsfrågor för kvalitativa respektive kvantitativa studier*. I F. Friberg (Red.). *Dags för uppsats - Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Studentlitteratur AB.
- *Garcia Biggs, M. J., & Knox, K. S. (2014). *Lessons Learned from an Intergenerational Volunteer Program: A Case Study of a Shared-Site Model*. *Journal of intergenerational relationships*, 12(1), 54-68. <https://doi.org/10.1080/15350770.2014.869981>
- Generations United (2020). *All in together Creating places where young and old thrive*. <https://www.gu.org/app/uploads/2018/06/SignatureReport-Eisner-All-In-Together.pdf>
- Golenko, X., Radford, K., Fitzgerald, J.A., Vecchio, N., Cartmel, J., & Harris, N. (2019). *Uniting generations: A research protocol examining the impacts of an intergenerational learning program on participants and organisations*. *Australasian Journal on Aging*, 2020(39), 425-435. <https://doi.org/10.1111/ajag.12761>
- Graneheim, U. H., & Lundman, B. (2010). *Experiences of loneliness among very old: The Umeå 85+ project*. *Aging and mental health*. <http://web.a.ebscohost.com.ep.bib.mdh.se/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=1&sid=e69dd53a-7439-41c1-94ef-oboffeae34db%40sessionmgr4007>
- Grundy, E.M., Albala, A., Allen, E., Dangour, A. D., Elbourne, D. & Uauy, R. (2012). *Grandparenting and psychosocial health among older Chileans: A longitudinal*

analysis, *Aging & Mental Health*, 16(8), 1047-1057. <https://doi.org/10.1080/13607863.2012.692766>

Gustafsson, C., Svanberg, C., & Müller, M. (2015). Using a Robotic Cat in Dementia Care. A pilot study. <https://www.healiocom.ep.bib.mdh.se/nursing/journals/jgn/2015-10-41-10/%7B5f46360a-8895-4a0a-9edf-913449a21161%7D/using-a-robotic-cat-in-dementia-care-a-pilot-study.pdf>

Henricson, M. (2017). Forskningsprocessen. I A. Henricson, M. *Vetenskaplig teori och metod - från idé till examination inom omvårdnad*. Studentlitteratur AB.

Hälso- och sjukvårdslag [HSL] (SFS 2017:30). https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso--och-sjukvardslag_sfs-2017-30

*Isaki, E., & Harmon, T. (2014). Children and adults reading interactively: The social benefits of an exploratory intergenerational program. *Sage journals*, 36(2), 90-101. <https://doi.org/10.1177/1525740114529154>

*Janke, M., Purnell, I., Watts, C. & Shores, K. (2019). Associations between engagement types, outcome behaviours, and quality of life for adults with dementia participating in intergenerational programs. *Therapeutic recreation journal*, 53(2), 132-148. <https://doi.org/10.18666/TRJ-2019-V53-I2-9647>

Kabátov, O., Urícková, A., & Botíková, A. (2014). Factors affecting the incidence of depression in the elderly. *Cent Eur J Nurs Midw*, 5(3), 105-111. <https://doi.org/10.15452/CEJNM.2014.05.0004>

Khawaja, A. O. & Shahed, S. (2019). Positiv ageing: The Experience of Happiness among Pakistani Older Adults. *Annals of King Edward Medical University*, 25(2). <https://annalskemu.org/journal/index.php/annals/article/view/2861>

Kirkevold, M., Moyle, W., Wilkinson, C., Meyer, J., & Hauge, S. (2012). Facing the challenge of adapting to a life 'alone' in old age: the influence of losses. *Journal of Advanced Nursing*, 69(2), 394-403. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2012.06018.x>

Lag om assistansersättning (LASS 1993 - 389). https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1993389-om-assistansersattning_sfs-1993-389

Lag om stöd och service (LSS 1993 - 387). https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1993387-om-stod-och-service-till-vissa_sfs-1993-387

- *Low, L-F., Rusell, F., McDonald, T., & Kauffman, A. (2015). Grandfriends, an intergenerational program for nursing-home residents and preschoolers: A randomized trial. *Journal of intergenerational relationships*, 13(3), 227-240. <https://doi.org/10.1080/15350770.2015.1067130>
- *Macfarlane, J., Stephens, C., & Taylor, J. (2019). Intergenerational exchange and the possibilities of role substitution for older people. *Quality in ageing & older adults*, 20(3), 98-109. <https://doi.org/10.1108/QAOA-03-2019-0013>
- *McNair, B. A. & Moore, K., S. (2010). The Effects of intergenerational programs on individuals with Alzheimer's disease or dementia. *Annual in Therapeutic Recreation*, 18, 141-156. ISSN/ISBN:2328-2800
- Mondaca, M., Josephsson, S., Katz, A., & Rosenberg, L. (2018). Influencing everyday activities in a nursing home setting: A call for ethical and responsive engagement. *Nursing Inquiry*, 25(2). <https://doi.org/10.1111/nin.12217>
- Mosor, E., Waldherr, K., Kjekken, I., Omara, M., Ritschl, V., Pinter-Theiss, V., Smolen, J., Hübel, U., & Stamm, T. (2019). An intergenerational program based on psycho-motor activity promotes well-being and interaction between preschool children and older adults: results of a process and outcome evaluation study in Austria. *BMC Public Health*, 19(254). <https://doi.org/10.1186/s12889-019-6572-0>
- Murayama, Y., Murayama, H., Hasebe, M., Yamaguchi, J., & Fujiwara, Y. (2019). The impact of intergenerational programs on social capital in Japan: a randomized population-based cross-sectional study. *BMC Public Health* 19, 156. <https://doi.org/10.1186/s12889-019-64803>
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2020). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice* (11th ed.). Wolters Kluwer.
- Quach, J., & Lee, J. (2017). Do music therapies reduce depressive symptoms and improve QOL in older adults with chronic disease? *Nursing*, 47(6), 58-63. <https://doi.org/10.1097/01.NURSE.0000513604.41152.0c>
- *Ruggiano, N. (2012). Intergenerational shared sites: An examination of sociophysical environments and older adults' behaviour. *Research on aging*, 34(1), 34-55. <https://doi.org/10.1177/016402751141491>
- *Santini, S., Tombolesi, V., Bashiera, B., & Lamura, G. (2018). Intergenerational programs involving adolescents, institutionalized elderly, and older volunteers: Result from a Pilot-research-action in Italy. *Biomed research international*, 18, 1-14. <https://doi.org/10.1155/2018/4360305>
- Socialstyrelsen (2011). Bostad i särskilt boende är den enskildes hem. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepointdokument/artikelkatalog/ovrigt/2011-1-12.pdf>

- Socialstyrelsen (2015). Vem är den äldre. http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2015/10/Rapport-Vem-%C3%A4r-den-%C3%A4ldre_Webb.pdf
- Socialstyrelsen (2017). Vård och omsorg vid demenssjukdom. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-riktlinjer/2017-12-2.pdf>
- Socialstyrelsen (2018). Vårdhund för personer i särskilt boende. <https://www.socialstyrelsen.se/utvecklingsverksamhet/evidensbaserad-praktik/metodguiden/vardhund-for-personer-i-sarskilt-boende/>
- Socialstyrelsen (2020). Vård och omsorg om äldre. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2019-3-18.pdf>
- Statistiska Central Byrån, SCB, (2019). <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/medellivslangd-i-sverige/>
- Sung, H. C., Chang, SH., Chin, MY., & Lee, W. L. (2013). Robot-assisted therapy for improving social interactions and activity participation among institutionalized older adults: A pilot study. *Asia-Pacific Psychiatry*, 7 (2015), 1–6. <https://doi.org/10.1111/appy.12131>
- Svensk Sjuksköterskeförening, (2011). Evidensbaserad vård och omvårdnad. <https://swenurse.se/download/18.21c1e38d17597745261527c/1605099441081/Evidensbaserad%20vård%20och%20omvårdnad.pdf>
- Svensk Sjuksköterskeförening, (2010). Vårdmiljöns betydelse. <https://swenurse.se/download/18.21c1e38d1759774592615459/1605101840028/Vårdmiljöns%20betydelse.pdf>
- Svensk Sjuksköterskeförening (2017a). Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska. Omvårdnadsprocessen. Svensk Sjuksköterskeförening.
- Svensk Sjuksköterskeförening (2017b). ICN´s etiska kod för Sjuksköterskor. <https://www.swenurse.se/download/18.9f73344170c0030623146a/1584003553081/icns%20etiska%20kod%20för%20sjuksköterskor%202017.pdf>
- Teo, A. R., Choi, H J., Andrea, B., Valenstein, M., Newsom, J T., Dobscha, S. K., & Zivin, K. (2015). Does Mode of Contact with Different Types of Social Relationships Predict Depression in Older Adults? Evidence from a Nationally Representative Survey, *The American geriatrics society*, 63(10), 2014–2022. <https://doi.org/10.1111/jgs.13667>

- Thelander, K. (2020). Ensamhet dödar - Ofrivillig ensamhet i Sverige. [https://arenaide.se/wp-content/uploads/sites/2/2020/03/ofrivillig-ensamhet-2020-03-12 compressed.pdf](https://arenaide.se/wp-content/uploads/sites/2/2020/03/ofrivillig-ensamhet-2020-03-12_compressed.pdf)
- Van Schaik, D. J. F., Dozeman, E., van Marwijk, H. W. J., Stek, M. L., Smit, F., Beekman, A. T. F., & van der Horst, H.E. (2014). Preventing depression in homes for older adults: are effects sustained over 2 years? *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 2014(29), 191-197. <https://doi.org/10.1002/gps.3989>
- Wallengren, C., & Henricson, M. (2012). Vetenskaplig kvalitetssäkring av litteraturbaserat examensarbete. I M. Henricson. (Red.), *Vetenskaplig Teori och Metod -Från idé till examination inom omvårdnad*. (s. 481 - 495). Studentlitteratur
- *Weintraub, A. P. C., & Killian, T. S. (2007). Intergenerational program: Older persons perceptions of its impact. *Journal of applied gerontology*, 26(4), 370-384. <https://doi.org/10.1177/0733464807302671>
- World Health Organization (2017). Developing an ethical framework for health ageing: report of a WHO meeting, Tübingen, Germany, 18 March 2017. <https://www.who.int/publications/i/item/developing-an-ethical-framework-for-health-ageing-report-of-a-who-meeting>
- Zhang, D., Cheong-Chun Chan, D., Niu, L., Liu, H., Zou, D., Tsun-Yin Chan, A., Ting Gao, T., Zhong, B., Wing-Shan Sit, R., & Yeung-Shan Wong, S. (2018). Meaning and its association with happiness, health and healthcare utilization: A cross-sectional study. *Journal of Affective Disorders*, 227, 795-802. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2017.11.082>
- Östlund, L. (2017). Informationssökning. I F. Friberg (Red.). *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Studentlitteratur

BILAGA A: SÖKMATRIS

Databas	Sökord	Avgränsningar	Antal träffar	Lästa abstrakt	Lästa artiklar	Artikel
Cinahl plus	elderly or aged or older or elder or geriatric or elderly people or old people or old people or senior AND preschool children AND intergenerational program	english abstracts peer reviewed 2010-2020	56	10	8	Detmer m.fl. (2019); Janke m.fl. (2019); Low m.fl. (2015); Macfarlane m.fl. (2019); McNair & Moore (2010)
Cinahl plus	elderly or aged or older or elder or geriatric or elderly people or old people or old people or senior AND children or adolescents or youth or child or teenager AND health AND qualitative	english abstracts peer reviewed 2010-2020	51	5	3	Garcia Biggs & Knox (2014)
Cinahl plus	intergenerational program AND older person or older people or elderly or geriatric or aged or older adult AND well-being AND qualitative	english abstracts peer reviewed 2007-2020	43	6	3	Weintraub & Killian (2007)
Cinahl plus	Intergenerational program or intergenerational	english peer reviewed 2010-2020	2	1	1	Ruggiano (2012)

	<p>activities AND</p> <p>older adults or elderly or geriatric or geriatrics or aging or senior or seniors or older people or aged 65 or 65+ AND Shared sites AND qualitative</p>					
Cinahl plus	<p>elderly or aged or older or elder or geriatric or elderly people or old people or old people or senior AND children or adolescents or youth or child or teenager AND intergenerational program AND music</p>	<p>english abstracts peer reviewed 2010-2020</p>	6	2	1	Belgrave (2011)
Cinahl plus	<p>Adult or aged or older people AND Children or adolescents or youth or child or teenager AND Social benefits or social aspects AND reading</p>	<p>english peer reviewed 2010-2020</p>	30	1	1	Isaki & Harmon (2014)
Manuell sökning 201112	<p>Doll, G. & Bolender, B. (2010) Age to age: Resident outcomes from a kindergarten classroom in the nursing home.</p>		1	1	1	Doll & Bolender (2010)

	<i>Journal of intergenerational relationships.</i>					
PubMed	Intergenerational program AND elderly or senior or aged or older AND adolescents or children	english abstracts free full text 2011-2020	92	5	3	Santini m.fl. (2018)

BILAGA B: Kvalitetsgranskning

med inspiration från Friberg (2017)

Granskningsfrågor för kvalitativa artiklar:

Artiklar:	2	3	4	8	9	10	11	12
Finns ett tydligt problem formulerat?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns teoretiska utgångspunkter beskrivna?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns ett tydligt syfte?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är syftet väl formulerat?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Har metoden beskrivits på ett tydligt sätt?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är dataanalysen tydligt beskriven?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns ett tydligt resultat?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Har författarna tolkat resultatet av studien?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Förs det fram relevanta argument?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Förs flera argument fram?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Förs det några etiska resonemang?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns det en metoddiskussion?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns en återkoppling till teoretiska antaganden?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är undersökningspersonerna beskrivna i texten?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Summa poäng:	14/14	14/14	14/14	14/14	14/14	14/14	14/14	14/14

Granskningsfrågor för kvantitativa artiklar:

Artiklar	1	2	3	5	6	7
Finns ett tydligt problem formulerat?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns teoretiska utgångspunkter beskrivna?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns det ett syfte? Är det tydligt formulerat?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är metoden tydligt beskriven?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är urvalet beskrivet?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är dataanalysen beskriven?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns ett tydligt resultat?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Förs det fram några argument?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Förs det några etiska resonemang?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Mäter instrumentet det som den säger sig mäta?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Finns relevanta slutsatser av resultatet?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är det rimliga resultat?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är mätningarna statistiskt hanterade och korrekta?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns det en metoddiskussion?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Summa:	14/14	14/14	14/14	14/14	14/14	14/14

I kvalitetsgranskningen har varje fråga ett ja eller nej som svarsalternativ. Varje ja-svar är värd 1 poäng (Friberg, 2017). Artiklarna granskades och poängsattes, 0-4 poäng är låg kvalitet, 5-8 medelhög kvalitet och 9-14 hög kvalitet. En artikel inkluderades i artikelmatrisen vid hög kvalitet.

BILAGA C: ARTIKELMATRIS

Författare, titel, år och tidskrift	Syfte	Metod	Resultat	Kvalitets-Granskning
Belgrave, M. The Effect of a Music Therapy Intergenerational Program on Children and Older Adults' Intergenerational Interactions, Cross-Age Attitudes, and Older Adults' Psychosocial Well-Being Journal of music therapy 2011 USA	Undersöka effekten av deltagande i ett musikbaserat IGP för barn i skolålder och äldre vuxna. Se interaktioner och attityder mellan åldrar och effekten på de äldre vuxnas psykosociala välbefinnande.	Kvantitativ metod Datainsamling: Videoinspelningar $n=26$ äldre på vårdboende $n=21$ barn i åldern 9–10 år	Resultatet visade att äldre föredrog att röra sig till musik eller att samtala med barnen. Tendenser visade att äldres positiva attityd till IGP förbättrades under programmets gång.	Hög
Detmer, M. R., Kern, P., Jacobi-Vessels, J., & King, K. M. Intergenerational music-therapy: Effects on literacy, physical functioning, self-worth and interactions. Journal of intergenerational relationships 2019 USA	Att identifiera effekterna av ett musikbaserat IGP, fokus på äldres fysiska funktion, självvärde och interaktioner mellan de två åldersgrupperna.	Kvalitativ och kvantitativ metod, mixed-method Datainsamling: Videoinspelningar och intervjuer Analysmetod: Tematisk analys $n=15$ äldre på vårdboende $n=32$ barn i åldern 3–4 år	Resultatet visade att de äldre blev mer bekväma och skapade fler interaktioner under tiden IGP pågick. De äldre beskrev harmoni och delaktighet gentemot barnen och IGP.	Hög
Doll, G., & Bolender, B. Age to age: Resident outcomes from a kindergarten classroom in the nursing home Journal of intergenerational relationships 2010 USA	Att undersöka och identifiera hälso-, psykologiska och sociala fördelar vid IGP	Kvalitativ och kvantitativ metod, mixed-method Datainsamling: Observationer och gruppintervjuer Analysmetod: Tematisk analys $n=41$ äldre på vårdboende	Äldre brukade färre läkemedel mot smärta och oro vid deltagande i IGP. Kvalitativa resultat visade att de äldre motiverades att utöva fysisk aktivitet tillsammans med barnen.	Hög
Garcia Biggs, M. J., & Knox, K. S.	Att identifiera betydelsefulla teman vid IGP och även ge förslag	Kvalitativ studie Datainsamling:	Äldres engagemang påverkades av träffarna med barnen.	Hög

<p>Lessons Learned from an Intergenerational Volunteer Program: A Case Study of a Shared-Site Model</p> <p>Journal of intergenerational relationships</p> <p>2014</p> <p>USA</p>	<p>på aktiviteter, förändringar och fördelar med programmet.</p>	<p>Intervjuer</p> <p>Analysmetod: Innehållsanalys</p> <p><i>n</i>=5 äldre på vårdboende</p>	<p>Äldre integrerades i sociala kontakter i större utsträckning.</p>	
<p>Isaki, E. & Harmon, T.</p> <p>Children and adults reading interactively: The social benefits of an exploratory intergenerational program</p> <p>Sage journals</p> <p>2014</p> <p>USA</p>	<p>Avgöra om IGP med fokus på läsning påverkar humör och kommunikation hos äldre vuxna med mild demens och neurokognitiva underskott och om det påverkar barns uppfattningar om äldre över tid.</p>	<p>Kvantitativ studie</p> <p>Datainsamling: Observationer och frågeformulär</p> <p><i>n</i>=6 äldre på vårdboende</p> <p><i>n</i>=12 barn i åldern 8–11 år</p>	<p>Vänskap och glädje observerades och beskrevs av de äldre.</p> <p>Ingen påverkan på humöret noterades hos de äldre.</p> <p>Observationer av ökad ögonkontakt, ökad kommunikation och ökad fysisk kontakt noterades.</p>	Hög
<p>Janke, M., Purnell, I., Watts, C. & Shores, K.</p> <p>Associations between engagement types, outcome behaviours, and quality of life for adults with dementia participating in intergenerational programs</p> <p>Therapeutic recreation journal</p> <p>2019</p> <p>USA</p>	<p>Syftet var att undersöka hur vuxna med demens som deltar i generationsaktiviteter och hur engagemangsstilar förknippades med deras livskvalitet och välbefinnande</p>	<p>Kvantitativ studie</p> <p>Datainsamling: Videoinspelningar</p> <p><i>n</i>=15 äldre på vårdboende</p>	<p>Det framkom ett positivt samband mellan engagemang och glädje samt en vilja att hjälpa barnen.</p>	Hög
<p>Low, L-F., Rusell, F., McDonald, T. & Kauffman, A</p> <p>Grandfriends, an intergenerational program for nursing-home residents and</p>	<p>Att utvärdera resultatet från ”Grandfriends”, ett IGP för äldre med demenssjukdom.</p>	<p>Kvantitativ studie</p> <p>Datainsamling: Observationer</p> <p><i>n</i>=40 äldre på vårdboende</p>	<p>Passivt engagemang var högre i IGP jämfört med kontrollgruppen.</p> <p>Ingen förbättring av livskvalitet över lång sikt hos de äldre.</p>	Hög

<p>preschoolers: A randomized trial</p> <p>Journal of intergenerational relationships</p> <p>2015</p> <p>Australien</p>		<p><i>n</i>=20 barn i åldern 4–10 år</p>		
<p>Macfarlane, J., Stephens, C. & Taylor, J.</p> <p>Intergenerational exchange and the possibilities of role substitution for older people</p> <p>Quality in ageing & older adults</p> <p>2019</p> <p>Nya Zeeland</p>	<p>Att utifrån äldre människors perspektiv förstå de roller som kan tas gentemot yngre vid IGP eller andra kontakter</p>	<p>Kvalitativ studie</p> <p>Datainsamling: Intervjuer</p> <p>Analysmetod: Narrativ analys</p> <p><i>n</i>=18 äldre på vårdboende</p>	<p>Deltagande i IGP var energigivande, framkallade skratt och ökade det sociala samspelet hos de äldre. De äldre beskrev sig som bidragande i barnens utveckling. De äldre visade också irritation och missnöje när barnen var högljudda och energiska.</p>	Hög
<p>McNair, B. A. & Moore, K. S.</p> <p>The Effects of intergenerational programs on individuals with Alzheimer's disease or dementia</p> <p>Annual in Therapeutic Recreation</p> <p>2010</p> <p>USA</p>	<p>Ge äldre möjlighet till att hjälpa barnen tack vare deras livserfarenhet och nuvarande funktionsförmåga.</p>	<p>Kvalitativ studie</p> <p>Datainsamling: Observationer</p> <p>Analysmetod: Psych/behaviouralskala</p> <p><i>n</i>=39 äldre på vårdhem med demenssjukdom</p> <p><i>n</i>=29 barn i åldern 3–14 år</p>	<p>De äldres engagemang förbättrades vid IGP.</p> <p>Förmågan för de äldre att skapa relationer och medverka i gruppträffar förbättrades under IGP.</p>	Hög
<p>Ruggiano, N.</p> <p>Intergenerational shared sites: An examination of sociophysical environments and older adults' behaviour</p> <p>Research on ageing</p> <p>2012</p> <p>USA</p>	<p>Att undersöka äldre personers beteende inom ramen för intergenerationsmiljöer, där äldre och barn delar på utrymmen.</p>	<p>Kvalitativ studie</p> <p>Datainsamling: Observationer och intervjuer</p> <p>Analysmetod: Innehållsanalys</p> <p><i>n</i>=110 äldre på vårdboende</p> <p><i>n</i>=12 anställda på vårdboendet</p>	<p>Äldre visade negativa beteenden och attityder vid gemensamma utrymmen med barn.</p> <p>Äldre beskrev att höga ljudnivåer framkallade stressreaktioner.</p>	Hög

<p>Santini, S., Tombolesi, V., Bashiera, B. & Lamura, G.</p> <p>Intergenerational programs involving adolescents, institutionalized elderly, and older volunteers: Result from a Pilot-research-action in Italy</p> <p>Biomed research international</p> <p>2018</p> <p>Italien</p>	<p>Att med hjälp av aktiviteter interagera barn och äldre vuxna.</p>	<p>Kvalitativ studie</p> <p>Datinsamling: Intervjuer</p> <p>Analysmetod: Innehållsanalys</p> <p><i>n</i>=16 äldre på vårdboende</p>	<p>De äldre beskrev att vänskap formades till barnen. De äldre uppvisade glädje när barnen kom.</p>	<p>Hög</p>
<p>Weintraub, A. P. C. & Killian, T. S.</p> <p>Intergenerational program: Older persons perceptions of its impact</p> <p>Journal of applied gerontology</p> <p>2007</p> <p>USA</p>	<p>Att undersöka uppfattningar om den känslomässiga betydelsen av IGP hos äldre.</p>	<p>Kvalitativ studie</p> <p>Datinsamling: Intervjuer</p> <p>Analysmetod: Innehållsanalys</p> <p><i>n</i>=13 äldre på vårdboende</p>	<p>De äldre uppskattade att ha barn omkring sig. De äldre beskrev en positiv känsla kring IGP.</p> <p>Det var viktigt för de äldre att själva välja hur mycket de ville delta i IGP.</p>	<p>Hög</p>



MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

Box 883, 721 23 Västerås **Tfn:** 021-10 13 00
Box 325, 631 05 Eskilstuna **Tfn:** 016-15 36 00
E-post: info@mdh.se **Webb:** www.mdh.se